

پیشگفتار

سخن ناشر

سال ۷۸ بود. بازار نشر کشور، پر بود از کتاب‌های رشته ریاضی و تجربی. مثلاً اگر می‌خواستی یک کتاب زیست‌شناسی بخری، می‌توانستی حداقل ۴۰ عنوان کتاب پیدا بکنی از ناشران مختلف، اما اگر می‌خواستی مثلاً کتاب جامعه‌شناسی پیدا بکنی، هیچ ناشری را پیدا نمی‌کردی، چرا؟ به این دلیل که تصور ناشران این بود که دانش‌آموز علوم انسانی، کتاب نمی‌خرد! و از طرف دیگر، تصور عمومی در آن سال‌ها این بود که «علوم انسانی مهم نیست!»

سال ۷۹، بخش انتشارات مؤسسه مشاوران آموزش، تأسیس شد و در همان سال اول، ۹ کتاب چاپ کرد که ۲ کتاب آن از کتاب‌های رشته علوم انسانی بود. یادم هست که در نمایشگاه بین‌المللی کتاب در همان سال‌ها، همکاران ناشرم، می‌گفتند: «نمی‌خواهید در رشته ریاضی و تجربی کتاب بدھید؟» و این جمله به این معنا بود: «رشته علوم انسانی که نمی‌فروشد!»

سال ۸۵ انتشارات مشاوران آموزش با فاصله‌ای بسیار معنادار مهم‌ترین نشر آموزشی و کمک‌آموزشی علوم انسانی کشور بود.

ما اعتماد کردیم بر آنچه درست می‌دانستیم. اعتماد کردیم بر «رشته علوم انسانی و دانش‌آموزان علوم انسانی» و بعد از ما ناشران دیگر نیز در این عرصه کتاب دادند. این حرف‌ها را گفتم که بگوییم:

۱. باور دارم که تلاش‌ما در این سال‌ها، باوری را پرورش داد که «علوم انسانی را باید جدی گرفت!»

۲. می‌دانم که تغییری بنیادین در تدوین کتاب‌های آموزشی رشته علوم انسانی ایجاد کردیم و آن، بر اساس این باور بود که بگوییم تمامی درس‌های علوم انسانی جدی است و فقط برای ادبیات و عربی و ریاضی و منطق و فلسفه کتاب آموزشی نویسید؛ بلکه دروس دیگر نیز مهم هستند.

۳. از همه مهم‌تر این نهال را کاشتیم و امیدواریم هرچه زودتر به درختی پربار تبدیل شود که: «دروس علوم انسانی، دروس حفظی نیست.» و آرزویم چیست؟

آرزویم این است که دانش‌آموزان علوم انسانی و دبیران علوم انسانی، این را بدانند که «نوشتن برای علوم انسانی» آن چیزی است که دوست داشتم و دوست داشتیم به بهترین شکلش انجام داده باشیم و امیدوارم موفقیت نسبی در این راه کسب کرده باشیم.

وحید نعیت

مقدمه مؤلف

زمان‌هایی هست که هر آدمی از کاری که انجام داده است، احساس شعف دارد. احساس رضایت از خود. احساس اطمینان از این که آنچه در ذهن داشته است را، به تیجه رسانده است. او حس خوشایند پیروزی بر امر سخت را دارد و این که امر سخت را به جریانی سیال تبدیل کرده است، احساس غرور نیز دارد. این حال، بهترین حال ممکن است و مصداق‌های زیادی دارد. مثلاً وقتی درس خوانده‌ای و نمره مناسب با آن گرفته‌ای با وقتی که برنامه‌ای تنظیم کرده‌ای و به آن برنامه وفادار مانده‌ای و اجرایش کرده‌ای با وقتی که تصمیم گرفته‌ای برای قبولی در رشتۀ دلخواه‌ت است یک سال با عادت بجنگی و بعد سر حرفت استوار ماندی با وقتی مثل مام تصمیم گرفته‌ای که کتابی بنویسی که «تک‌ترین کتاب اقتصادی باشد که در حوزه آموزش دیربرستانی نوشته شده باشد و بعد از اتمام کار احساس افتخار داشته باشی. می‌خواهیم بگوییم دوست عزیز! کتابی که نوشته شده است به قصد این که شما بتوانید بهترین نتیجه ممکن را بگیرید:

۱. درسنامه‌ای جامع نه خلاصه! در درسنامه‌ها مهم‌ترین کار ما این بود که همه مطالب کتاب را (نه آن بخش‌هایی که مهم‌تر مستند)، برای شما به شکلی بنویسیم که هم راحت‌تر یاد بگیرید و هم راحت‌تر به یاد بیاورید. این درسنامه‌ها، خلاصه درس نیستند، چراکه خلاصه درس همیشه چیزی‌ای ندارد. این درسنامه‌ها با این هدف نوشته شده‌اند که همه آنچه می‌تواند در امتحان مدرسه و آزمون‌های آزمایشی و کنکور طرح سوال شود را پوشش دهدن.

۲. روش‌های حل مسئله را گام به گام توضیح داده‌ایم: کتاب درسی اقتصاد، دارای مسئله، نمودار و جدول است. بدون توجه به این بخش از اقتصاد نمی‌توانید در این درس نمره کاملی بگیرید. ما در این سوره آرزوی داشتیم. آرزویان این بود که بتوانیم مطالب را طوری بنویسیم که شما از ریاضیات مسائل اقتصاد ترسید. و فکر می‌کنیم تا حدود زیادی موفق شده‌ایم. این بخش روش‌های حل مسائل را به شما یاد می‌دهد. گام به گام با شما حرکت می‌کند و اگر جایی عقب بمایند می‌ایستد و سپس دوباره گام برمی‌دارد. مسائل از ساده به دشوار، از یک موضوعی تا چند موضوعی تنظیم شده است و به همین دلیل یادگیری را بیز برای شما ساده‌تر می‌کند.

۳. محاسبات ریاضی و عددی: برای اولین بار در کتاب‌های کمک آموزشی به ساده‌ترین مفاهیم ریاضی و در عین حال دردرسازترین برای دانش آموزان پرداخته‌ایم. اکثر اشتباهات دانش آموزان نه از یادگیری سطحی مفاهیم، بلکه از بی‌دقیقی در محاسبات عددی مسائل است و خبر خوبی که برایتان داریم این است که اگر با ما گام به گام همراه شوید، بی‌دقیقی شما رانه تنها در درس اقتصاد بلکه در تمامی دروسی که محاسبات نیاز دارند، کاهش می‌دهیم.

۴. واژگان کلیدی عین جادو می‌مانند: در متن درسنامه‌ها واژگان کلیدی را به رنگی دیگر نمایش داده‌ایم. واژگان کلیدی واژه‌هایی هستند که شما یک متن طولانی را به کمک آن‌ها یاد می‌گیرید. واژگان کلیدی واژه‌هایی هستند که وقتی یک صورت سوال طولانی را در کنکور می‌خوانید می‌توانید به کمک آن‌ها به تست‌ها پاسخ دهید. ببینید دوست عزیز، هر سوال اقتصاد را باید در زمان بسیار کمی پاسخ دهید نزدیک به ۴۰ ثانیه و این امر فقط به کمک واژگان کلیدی ممکن است.

۵. همه سوال‌های کنکور سراسری و کنکورهای آزمایشی: قبل از هر چیز بدانید که ما هر سوال کنکوری که از گذشته‌های دور تا کنون وجود داشته است را در کتاب آورده‌ایم. به این شرط که موضوع مورد سوال و گزینه‌ها در کتاب درسی فعلی باشد. چرا که معتقد‌یم برخی از سوال‌های قدیمی هنوز دارای اعتبار هستند و امکان طرح سوال مجدد از همان مفاهیم وجود دارد اما برخی از این سوال‌ها را با هم ترکیب کردیم. سوال‌هایی که گزینه‌های کوتاه داشتند با ترکیب کردن چند سوال، آنها را به تیپ سوال‌های کنکور فعلی نزدیک کردیم. می‌توانیم به جرأت بگوییم که هیچ کتاب آموزشی در بازار وجود ندارد که با جمیعیت از سوال‌های کنکور سراسری و آزمایشی همراه باشد و چیزی را از قلم نینداخته باشد.

۶. چه مطالibi می‌تواند سوال باشد ولی تا کنون از آنها سوال نیامده است؟ سطر به سطر کتاب درسی را نگاه کرده‌یم و اگر در کنکور سوالی از آنها طرح نشده بود، طرح سوال کردیم. قصدمان پوشش تمام کتاب درسی بود تا خیال شما را راحت کنیم که با جواب دادن به این سوال‌ها چیزی از قلم نیفتداده باشد. نکته دیگر اینکه سعی کردیم الگوی طراحی سوال‌ها را به سوال‌های کنکور نزدیک کنیم. به تیپ سوال‌های کنکور چهار سال اخیر. این کار بیشترین زمان را از ما گرفت اما از آن راضی هستیم.

۷. پاسخنامه‌ای کاملاً تشریحی: در مورد پاسخنامه‌ها نیز چنین عمل کردیم که به تمامی تست‌ها پاسخ تشریحی کامل و مفصل دادیم. پاسخنامه را با صفحه کتاب درسی ارائه کردیم تا بتوانید در موافقی که اشکال دارید به متن کتاب درسی برگردید و اشکالات را بر طرف کنید.

ضرب المثلی هست که می‌گوید: «مشک آن است که خود ببود نه آن که عطار بگوید» و این عادتی است که اکثر آدمها دارند و فکر می‌کنند که باید خود عطر، حکایت خوشبوی کند و لازم نیست که عطار محترم از آن سخن بگوید. اما ما می‌خواهیم آن عطاری باشیم که از عطری که به زحمت از باغ‌های مختلف کل برایتان چیده‌ایم و عصاره‌اش را گرفته‌ایم و تقدیمان کردیم. با افتخار سخن بگوییم. افتخار می‌کنیم که کتابی در خور دانش آموزان و دیبران علوم انسانی نوشته‌ایم کتابی برای آن‌ها که توسعه کنور جز به دست آن‌ها به نتیجه نخواهد رسید؛ چراکه می‌دانید ما معتقد‌یم: «علوم انسانی زیرینای توسعه است».

بخش اول

۸	فصل اول: اقتصاد چیست؟
۱۹	فصل دوم: تولید
۳۶	فصل سوم: بازار
۵۲	فصل چهارم: آشنایی با شاخص‌های اقتصادی

بخش دوم

۸۶	فصل اول: پول
۹۶	فصل دوم: بانک
۱۰۶	فصل سوم: بازار سرمایه

بخش سوم

۱۱۵	فصل اول: رشد، توسعه و پیشرفت
۱۲۳	فصل دوم: فقر و توزیع درآمد

بخش چهارم

۱۳۵	فصل اول: دولت و اقتصاد
۱۴۵	فصل دوم: بودجه و امور مالی دولت

بخش پنجم

۱۶۶	فصل اول: اقتصاد بین‌الملل
۱۷۹	فصل دوم: اقتصاد ایران
۱۸۸	فصل سوم: اقتصاد ایران در مسیر پیشرفت
۱۹۸	آزمون‌های سراسری سال ۱۳۹۸
۲۰۴	آزمون‌های سراسری سال ۱۳۹۹
۲۱۲	پاسخنامه

بامفهوم نشانه‌های به کار گرفته شده در کتاب کنکور جامع اقتصاد آشناسویید:

مفهوم نشانه‌ها

نشانه‌ها

ما برخی از کلمات را در درس‌نامه‌ها برای شما متفاوت‌تر از بقیه آورده‌ایم، تا شما بتوانید از روی آن‌ها، کلمات کلیدی را بشناسید.

کلمات Bold شده در درس‌نامه

طرابحان سؤال علاقه زیادی به طرح سؤال از روی قیدهایی مثل «بسیاری»، «گاهی» و ... نشان می‌دهند. این کلمات به صورت زیرخطدار مشخص شده‌اند، تا دقت کافی داشته باشید.

کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده‌ایم.

فلش‌ها را در موقعی در متن درس و پاسخ‌های تشریحی آورده‌ایم تا شما بتوانید رابطهٔ علی بین موارد را کشف کنید.
یادتان باشد: روش مطالعه‌ای که حفظی نباشد، در امتحان‌ها به درد شما خواهد خورد.
فلش‌ها به شما کمک می‌کنند که بین مطالب گوناگون رابطهٔ علت و معلولی بیابید و از این طریق به جای حفظ کردن آن را باد خواهید گرفت.

استفاده از فلش‌ها

در بخش سؤال‌های تأییفی، ما برای هر سؤالی برچسبی زده‌ایم تا شما بعد از پاسخ دادن به هر سؤال، متوجه بشویید که به کدام تیپ سؤال‌ها مسلط هستید و در چه تیپ سؤال‌هایی ایراد دارید.

تست‌های حافظه‌ای

سؤال‌هایی حافظه‌ای؛ یعنی سؤال‌هایی که برای درست پاسخ دادن به آن‌ها، نیاز به این دارید که هم آن مطلب را در کتاب دیده باشید و هم آن را به خاطر سپرده باشید.

تست‌های کنکاشی

سؤال‌های کنکاشی معنای طنزآمیز؛ اما مهمی دارد: سؤال‌هایی که مطلب درست آن را در صورتی می‌توانیم تشخیص دهیم که کتاب را سخم زده باشیم. تعداد این نوع سؤال‌ها رفته‌رفته در آزمون‌های سراسری در حال بیشتر شدن است. دقیق خواندن، چیزی را از قلم نینداختن و توجه کردن به قیدهای باعث خواهد شد که پاسخ این سؤال‌ها را درست بدھید.

تست‌های مفهومی

سؤال‌های مفهومی به چند معنی است. یکی این که مطلب درسی را تبدیل به یک مثال عینی کرده‌ایم و دوم این که مطلب درسی را از قالب جملات کتاب درآورده‌ایم، در قالب جدید و لباس نو قرار داده‌ایم و شما باید از درون مثال و قالب نو به آن مفهوم برسید.

تست‌های ترکیبی

این نوع سؤال‌ها ترکیبی از مطالب مختلف در یک صفحه یا چند صفحه و یا مطلب مختلف یک موضوع و یا چند موضوع و در نهایت سؤال‌هایی هستند که ترکیبی از مطالب مختلف در کل درس‌های کتاب درسی است.

تست‌های محاسباتی

از آنجایی که بیش از ۵۰ درصد کنکور را سؤالات محاسباتی دربرمی‌گیرد و تأثیر مهمی در بالابردن رتبه در درس اقتصاد دارد، سؤالات محاسباتی و روش حل آن‌ها را برای شما مشخص کرده‌ایم که آن‌ها را جدی بگیرید.

آزمون جامع بخش

در انتهای هر بخش برای جمع‌بندی آن، برای شما دانش‌آموزان آزمون جامعی شبیه به کنکور قرار داده‌ایم حاوی ۱۵ سؤال تا با خیال راحت یک بخش را تمام کنید و وارد بخش جدید شویید.

آیا منابع و امکانات طبیعت به طور مستقیم مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

❖ نقش انسان در ارتباط با اشیا پیرامون خود:

انسان قدرت خلق اشیا را ندارد؛ اما می‌تواند آگاهانه و با برنامه‌ریزی و تلاش خود در «مواد» و «محیط» پیرامون خود تغییر ایجاد و تولید کند. یکی از تفاوت‌های انسان و حیوانات: قدرت ایجاد تغییر در مواد و محیط پیرامون برای تولید محصولات مختلف و ساختن تمدن‌ها است.

❖ منابع آنکوئه که هستند نمی‌توانند به طور مستقیم مورد استفاده قرار گیرند، بلکه باید با برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی، به برخی کالاهای و خدماتی تبدیل شوند که می‌توانند نیازهای ما را برآورده کنند؛ برای آماده‌سازی آن‌ها به منظور مصرف، نیازمند «کار و تلاش» هستیم. به این فعالیتها، **تولید** گفته می‌شود.

❖ **تعريف تولید:** سلسله اقداماتی است که برای تبدیل منابع موجود در طبیعت به کالاهای مورد نیاز صورت می‌گیرد. از طریق فعالیت‌های تولیدی، کالاهای و خدمات مورد نیاز افراد و جوامع تهیه می‌شود.

❖ **دقت کنید** علاوه بر محصولات مثلاً کشاورزی یا صنعتی، دو مورد زیر حاصل فعالیت‌های تولیدی است:

۱. **محصولات دانش‌بنیان**

۲. **فکر و نوآوری‌ها**

تولیدکنندگان

❖ همهً فعالان اقتصادی به‌نوعی تولیدکننده محصول هستند، چه کالا و چه خدمات

❖ انواع تولید (انواع شیوه‌های رسیدن به محصول):

نوع اول تولید:

(الف) **حیاتز:** برداشت محصول آماده طبیعت، بدون انجام کاری بر روی آن، که موجب مالکیت فرد می‌شود؛ مانند «بهره‌برداری از علف مرانع»، «بهره‌برداری از چوب جنگل‌ها»، «بهره‌برداری از معادن» و «بهره‌برداری از ماهی‌های دریا».

❖ **دقت کنید**

بدون وجود «حیاتز» اولین تولید انسان ممکن نمی‌شد.

(ب) **احیا:** به تولید رساندن منابع طبیعی با کار خود و استفاده از ابزار؛ مانند: زراعت، باگبانی و پرورش ماهی به‌طور مثال، اولین انسانی که گندم کاشت، بذر گندم خود را از گندم‌های خودرو وحشی به‌دست آورده بود.

نوع دوم تولید:

(ج) **صنعت:** ترکیب و تبدیل مواد حیاتز شده یا محصولات به‌دست آمده از احیای مواد طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها؛ مانند صنایع غذایی، پوشاک، پتروشیمی

نوع سوم تولید:

خدمات: تولید محصولاتی که «محسوس» و «ملموس» نیستند. ← **نام دیگر خدمات:** محصولات نرم

❖ تولیدکنندگان با فعالیت خود، ارزش افزوده ایجاد می‌کنند.

یک مثال برای درک مفهوم ارزش افزوده: یک مؤسسه تولیدی به بهره‌برداری از معادن آهن اقدام می‌کند (۱). **استخراج سنگ آهن** مؤسسه دوم سنگ آهن را در مرحله اولیه فرآوری به نرمه سنگ آهن و سپس به گندله (۲). **آهن اسفنجی** تبدیل و آن را به مجتمع فولادسازی عرضه می‌کند. مؤسسه سوم گندله‌ها را به محصولات فولادی از جمله (۳). **ورق فولادی** تبدیل می‌کند. ورق‌های فولادی را کارخانه اتومبیل‌سازی خریداری می‌کند و با استفاده از آن‌ها (۴). **قطعات مختلف بدنه اتومبیل** را تهیه می‌کند. در نهایت، (۵). **اتومبیل** به بازار عرضه می‌شود و در اختیار مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد. مثال فوق بیانگر موارد زیر است:

(الف) مراحل مختلف تولید را نشان می‌دهد. / (ب) در هر مرحله از مراحل فوق، بر ارزش افزوده محصول اضافه می‌شود. / (پ) هر مؤسسه‌ای بر روی محصول مؤسسه‌قبلی کار و «ارزش افزوده» ایجاد می‌کند.

❖ جدول زیر را با دقت مطالعه کنید و با دلیل آوردن، مطالب آن را در یاد نگه دارید:

نوع تولید	حیاتز	احیا	صنعت	نوع دوم	نوع سوم
مثال	صید ماهی از دریا	پرورش ماهی	تولید تن ماهی	توزیع مواد غذایی	تصویب کاینت چوبی

انگیزه تولیدکنندگان

❖ انگیزه تولیدکنندگان در تولید و عرضه کالا و خدمات:

۱. انگیزه فردی: این انگیزه، که انگیزه اصلی می‌باشد، به برطرف کردن نیازهای خود، خانواده و تأمین منافع شخصی مربوط است. (کسب درآمد و کسب روزی حلال)

۲. انگیزه اجتماعی: **خدمت به همنوع و آبادانی و موفقیت کشور** که نوعی **عيادت** نیز محسوب می‌شود. (این انگیزه با رشد عقلی به وجود می‌آید)

عوامل تولید

- ♦ تولیدکنندگان و مؤسسات اقتصادی با معیار انگیزه‌های تولیدی خود به دو دسته تقسیم می‌شوند: ۱. اتفاقی ۲. غیراتفاقی

- ♦ مجموعه‌ای از انگیزه‌های شخصی و خانوادگی مثل کسب درآمد و انگیزه‌های انسانی و ملی در تداوم و توسعه دخیل است.

عوامل تولید

- ♦ منظور از «عوامل تولید» چیست؟

تولیدکنندگان برای انجام فعالیتهای تولیدی خوش به ورودی‌های مختلفی نظری نیروی کار، مواد اولیه، تجهیزات و سایر ملزمات نیازمندند که به آنها «**عوامل تولید**» یا «**نهاده‌های تولید**» می‌گویند.

- ♦ عوامل تولید را به سه دسته اصلی می‌توان تقسیم کرد:

۱. منابع طبیعی (زمین):

در جریان تولید کالا و خدمات از امکانات و منابعی استفاده می‌کنیم که خداوند از طریق طبیعت در اختیار ما قرار داده است. مانند زمین در فعالیتهای کشاورزی، دریا در فعالیتهای صیادی و مواد خام استخراجی از معادن در فعالیتهای صنعتی

۲. سرمایه:

- ♦ انسان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی علاوه‌بر کار به سرمایه نیز نیازمند است.

- ♦ سرمایه به دو دسته تقسیم می‌شود: ۱. فیزیکی (ابزار، تجهیزات و ماشین‌آلات) ۲. مالی (پول)

- ♦ **سرمایه فیزیکی:** به کالاهای بادوام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می‌شوند، سرمایه فیزیکی می‌گویند.

- ♦ مانند تراکتور برای کشاورز، کامیون برای شرکت حمل و نقل، که سرمایه فیزیکی هستند.

تولیدکننده به کمک کالاهای سرمایه‌ای، ارزش افزوده ایجاد می‌کند.

- ♦ **سرمایه مالی:** صرف خرید یا اجاره سرمایه‌های فیزیکی، زمین یا پرداخت دستمزد به عوامل انسانی می‌شود.

۳. دقت کنید دقت کنید سرمایه مالی مستقیماً در تولید نقش ندارد، بلکه با تبدیل به عوامل دیگر تولید به این فرایند کمک می‌کند.

۳. نیروی انسانی:

تولید و فراهم‌آوردن محصولات مورد نیاز بالاستفاده از منابع طبیعی، نیازمند کار و تلاش انسان است، به همین دلیل، نقش عوامل انسانی در جریان تولید **بسیار مهم** است.

- ♦ **علت اهمیت نیروی انسانی در جریان تولید:** تا تلاش انسان نباشد، منابع قابلیت استفاده پیدا نمی‌کنند.

۴. انواع نیروی انسانی:

- ۱. نیروی کار: به آن کارگر ساده می‌گویند. (ساده و نیمه‌ماهر) / ۲. کارفرما: صاحب کسب و کار و محصول / ۳. مدیر، متخصص، کارآفرین

- ♦ نیروی کار متخصص را «**سرمایه انسانی**» می‌گویند که نیروی انسانی ماهر نامیده می‌شود.

- ♦ کارآفرین، نوآور و خطرپذیر است.

- ♦ در هر کسب و کاری نوآوری ضرب در خطرپذیری، میزان کارآفرینی را نشان می‌دهد.

- ♦ دلایل اهمیت نیروی انسانی:

- ۱. وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را بر عهده دارد. (به این دلیل: نیروی انسانی برترین عامل تولید محسوب می‌شود)

- ۲. سرمایه فیزیکی (یا ابزار تولید) حاصل کار گذشته انسان‌ها است.

۵. دقت کنید سرمایه‌های اجتماعی (شامل اخلاق، وفا به عهد، صداقت، احترام به قانون و ...) و سرمایه معنو هم از دیگر انواع سرمایه به شمار می‌رود که مورد توجه اقتصاددانان است.

سازمان تولید

- ♦ در پاسخ به چه پرسشی «سازمان تولید» مطرح شده است؟

«در پاسخ به این پرسش که تولیدکننده و صاحب اصلی محصول تولیدی کیست؟»

- ♦ دو پاسخ به پرسشن فوق داده می‌شود:

- ۱. **مشارکتی:** گاهی سازمان تولید، مشارکتی است و همه عوامل تولید صاحب محصول هستند. در این صورت همه با هم در فرایند تولید مشارکت می‌کنند و محصول به طور مساوی و یا با نسبتی تقسیم می‌شود که به توافق رسیده‌اند. (شرکت‌های تعافی، مثال مناسب برای این نوع از سازمان تولید است)

- ۲. **غیرمشارکتی:** مالکیت کسب و کار تولیدی متعلق به یکی یا به صورت مشترک به برخی از عوامل تولید است. در این حالت تمام منافع (و ریسک) بر عهده صاحب تولید است و سایر عوامل تولید، دستمزد یا اجاره می‌گیرند.

- ♦ انواع سازمان‌های تولید: تعافی، خصوصی، سهامی خاص و سهامی عام

۶. سازمان تولید در اسلام:

در اقتصاد اسلامی عوامل انسانی هم می‌تواند «صاحب تولید» شود و هم می‌تواند «دستمزد» بگیرد و شریک سود و زیان نشود.

به دلیل اهمیتی که اسلام به انسان می‌دهد، دو انتخاب بیش روی صاحب سرمایه می‌گذارد:

- ۱. به صورت قرض‌الحسنه در تولید مشارکت می‌کند و اجر الهی و اجتماعی ببرد.

- ۲. یا به عنوان صاحب کار در سود و زیان شریک شود.

سرمایه مالی (پول) نمی‌تواند؛ مانند سرمایه فیزیکی اجاره بگیرد؛ چراکه ربا محسوب می‌شود و ربا در اسلام حرام است.

هزینه تولید

درسنامه

آنچه در جمیع

باقترانی

۱

♦ تولیدکنندگان برای تولید محصول (کالا و خدمات) باید «هزینه» کنند.

♦ انواع هزینه‌های تولید: ۱. هزینه‌های مستقیم تولید ۲. هزینه‌های غیرمستقیم تولید

♦ هزینه‌های مستقیم تولید: مبالغی را که تولیدکنندگان برای تولید، صرف می‌کنند.

هزینه‌های مستقیم تولید شامل: اجاره، مزد یا حقوق، اجاره سرمایه‌فیزیکی

در صورتی که دولت، زمینی را به تولیدکننده اجاره دهد، به عنوان نماینده کل جامعه عمل می‌کند.

♦ عوامل انسانی در اسلام، چگونه سهم می‌برند؟

۱. می‌تواند «صاحب تولید» شود.

۲. می‌تواند دستمزد بگیرد و در سود و زیان شریک نباشد.

♦ درواقع بدليل اهمیت انسان، در اسلام، دو انتخاب به وی داده شده است.

۱. **صاحب سرمایه** مالی یا به صورت قرض‌الحسنه در تولید مشارکت می‌کند و اجر الهی و اجتماعی می‌برد.

۲. یا به عنوان صاحب کار در سود و زیان شریک می‌شود.

درآمد و سود

♦ تفاوت سود حسابداری و سود ویژه:

زمانی که تولیدکننده برخی از عوامل تولید را خودش داشته باشد (مانند مغازه، ابزار تولید و ...) ظاهراً هزینه‌های پرداخت نمی‌کند، در نتیجه در محاسبات هزینه‌های مستقیم این موضوع محاسبه نمی‌شود که در این صورت، سود به دست آمده سود حسابداری است؛ اما برای به دست آوردن هزینه کل باید هزینه این موارد را محاسبه کرد که هزینه‌های غیرمستقیم می‌شود. این هزینه‌های غیرمستقیم، «هزینه فرصت» نامیده می‌شوند.

♦ چگونه تولیدکننده می‌تواند از ضرر خودش جلوگیری کند؟

ضرر زمانی ایجاد می‌شود که هزینه‌ها بیشتر از درآمد باشد. به همین دلیل دو کار می‌توان انجام داد:

۱. **افزایش درآمد** (به کمک بازاریابی، بازار جدید ایجاد کند و کالاها را با قیمت مناسب بفروشد)

۲. **کاهش هزینه‌ها** (یا به روش صرفه‌جویی یا به روش افزایش بهره‌وری، مثلاً پرهیز از استخدام نیروی کالای غیرلازم، صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و جلوگیری از ریخت و پاش‌ها)

♦ **بهره‌وری**: یعنی به دست آوردن بیشترین خروجی با کمترین ورودی. دو تولیدکننده که عوامل تولید یکسانی دارند، آنکه محصول بیشتری داشته باشد، بهره‌وری بیشتری داشته است.

آموزش روش حل مسائل اقتصادی

الف) ابتدا روش محاسبات مورد نیاز در مسائل این بخش را یاد بگیرید.

ابتدا اولین سطر جدول را بخوانید و روش را یاد بگیرید و سپس موارد دیگر را حل کنید و با پاسخ مقایسه کنید.

تبدیل ارقام به حروف و بالعکس

ارقام	حروف
قدم اول: جای گذاری عدد قبل از کلمه میلیون و در نظر گرفتن شش جای خالی (____,____)	مثال: دو میلیون و دویست و بیست و پنج هزار و صد و پنجاه و شش ریال
قدم دوم: جای گذاری سه عدد بعدی، عدد قبل از کلمه هزار، مقابل دو (____,____)	روش حل: به خاطر داشته باشید بعد از نوشتن رقم میلیون، همواره شش رقم بعد از آن نیاز داریم. در این مثال با نوشتن رقم قبل از کلمه میلیون (دو)، انتظار شش رقم دیگر بعد از آن را داریم.
قدم نهایی: جای گذاری سه رقم آخر (____,____)	۱. پنج میلیون و پنجاه و شش هزار و دویست و هشتاد و سه ۲. هشت میلیون و صد و هفتاد و هشت هزار و سیصد و چهار
.....	۳. چهل و هشت میلیون و نه هزار و سی و هفت ۴. سیصد و پنجاه و چهار میلیون و شصت و دو هزار و یک

حرف	ارقام
روش حل: تعداد ارقام رویه روی آخرین ارقام جدا شده را می شماریم، در این مثال آخرین ارقام جدا شده ۵۱ و شش رقم رویه روی آن وجود دارد در نتیجه ما می خوانیم: پنجاه و یک میلیون و هفتصد و نوزده هزار و سیصد و پانزده	مثال: ۵۱۷۱۹۳۱۵ روش حل: به طور کلی برای خواندن یک عدد سه رقم سه رقم از سمت راست عدد جدا می کنیم. در نتیجه داریم: (۵۱,۷۱۹,۳۱۵)
.....	۴,۱۰۲,۸۷۵ .۵
.....	۱۳,۰۰۴,۰۷۶ .۶
.....	۴۶۳,۰۰۰,۰۳۰ .۷
.....	۹۰,۰۱۰,۷۰۴ .۸

پاسخ

۵. چهار میلیون و صد و دو هزار و هشتصد و هفتاد و پنج	۵,۰۵۶,۲۸۳ .۱
۶. سیزده میلیون و چهار هزار و هفتاد و شش	۸,۱۷۸,۳۰۴ .۲
۷. چهار صد و شصت و سه میلیون و سی	۴۸,۰۰۹,۰۳۷ .۳
۸. نود میلیون و ده هزار و هفت صد و چهار	۳۵۴,۶۰۲,۰۰۱ .۴

ارقام	حرف
قدم اول: جای گذاری رقم قبل از کلمه میلیارد و در نظر گرفتن نه جای خالی (۱۳,---,---,---)	مثال: سیزده میلیارد و هشتصد و سی و پنج میلیون و هفتاد و شش هزار و سی و دو
قدم دوم: جای گذاری سه رقم بعدی، عدد قبل از کلمه میلیون، مقابل سیزده (۱۳,۸۳۵,---,---)	روش حل: به خاطر داشته باشید: بعد از نوشتن رقم میلیارد، همواره به نه رقم بعد از آن نیاز داریم. در این مثال با نوشتن رقم قبل از کلمه میلیارد (سیزده)، انتظار نه رقم دیگر بعد از آن را داریم.
قدم سوم: جای گذاری سه رقم بعدی، عدد قبل از کلمه هزار و بعد از آن جای گذاری سه رقم آخر (۱۳,۸۳۵,۰۷۶,۰۳۴)	۱. پانصد و شصت و نه میلیارد و پنجاه و شش میلیون و نه هزار و نود و سه
.....	۲. دویست و چهار میلیارد و سه میلیون و دو هزار و هفت
.....	۳. نه صد و دو میلیارد و سی و شش میلیون و دوازده هزار و بیست

حرف	ارقام
روش حل: تعداد ارقام رویه روی آخرین ارقام جدا شده را می شماریم، در این مثال، آخرین ارقام جدا شده ۱۴۳ و نه رقم رویه روی آن وجود دارد، در نتیجه ما می خوانیم: صد و چهل و سه میلیارد و پانصد و شصت و هفت میلیون و هشتصد و سه هزار و پنجاه	مثال: ۱۴۳۵۶۷۸۰۳۰۵ .۱ روش حل: به طور کلی برای خواندن یک عدد سه رقم، سه رقم از سمت راست عدد جدا می کنیم. در نتیجه داریم: ۱۴۳,۵۶۷,۸۰۳,۰۵۰
.....	۶۴,۷۸۵,۰۲۱,۰۰۸ .۴
.....	۴۹۳,۸۴۰,۰۰۷,۳۶۳ .۵
.....	۸,۰۰۰,۰۰۴,۰۰۵ .۶

پاسخ

۴. شصت و چهار میلیارد و هفتصد و هشتاد و پنج میلیون و بیست و یک هزار و هشت	۵۶۹,۰۵۶,۰۰۹,۰۹۳ .۱
۵. چهارصد و نود و سه میلیارد و چهل میلیون و هفت هزار و سیصد و شصت و سه	۲۰۴,۰۰۳,۰۰۲,۰۰۷ .۲
۶. هشتاد میلیارد و چهار هزار و پنج	۹۰۲,۰۳۶,۰۱۲,۰۲۰ .۳

اگر یک مربع 10×10 داشته باشیم و یک مریع 1×1 از آن را رنگ کنیم، آنچه خواهیم داشت یک صدم مساحت آن مریع خواهد بود.

۱. یک صدم عدد را محاسبه کنید. ....

۲. یک صدم عدد ده را بیابید. ....

۳. دو درصد عدد پنجاه را بیابید. ....

۴. بیست و پنج درصد عدد شانزده را بیابید. ....

۵. دوازده درصد عدد صد و هفتاد و پنج را بیابید. ....

۶. یک صدم عددی یک است. آن عدد کدام است؟ ....

۷. سی درصد عددی پانزده است. آن عدد را بیابید. ....

۸. سی و دو درصد مساحت مستطیلی برابر ۲۴ است. مساحت مستطیل را بیابید. ....

پاسخ:

$\frac{3}{100} \times x = 15$	$x = \frac{15 \times 100}{3} = 50$	$\frac{12}{100} \times 175 = \frac{12 \times 3}{25 \times 4} \times 5 \times 7 = 21$	$\frac{1}{100} \times 50 = \frac{1}{5 \times 2} \times 5 = 1$	$\frac{1}{100} \times 100 = 1$
$\frac{32}{100} \times x = 24$	$x = \frac{24 \times 100}{32} = 75$	$\frac{1}{100} \times x = 1$	$x = \frac{1 \times 100}{1} = 100$	$\frac{25}{100} \times 16 = \frac{25}{25 \times 4} \times 4 = 4$

مسائل پیش‌نیاز برای حل مسائل سود

دقت کنید اولین نکته‌ای که به آن می‌پردازیم تبدیل ماه به سال است. اگر از شما سود یا زیان ماهیانه خواسته شد، سود یا زیان سالانه را بر عدد دوازده تقسیم کنید. (به طور کلی به کلمات ماهانه، سالانه، نیمسال و بازه‌های زمانی داده شده و خواسته شده در صورت سؤال توجه کنید)

۱. کارمندی ماهانه یک میلیون و پانصد هزار تومان حقوق می‌گیرد. حقوق سالانه او چقدر است؟ $12 \times 12 = 18,000,000$ (۱,۵۰۰,۰۰۰)

دقت کنید نکته قابل توجه دیگری که در سوالات مطرح می‌شود، تبدیل ریال به تومان و بالعکس می‌باشد. برای تبدیل عدد از ریال به تومان، فقط کافیست صفر (به طور کلی رقم آخر عدد) را حذف کنیم و برای تبدیل تومان به ریال یک صفر جلوی عدد اضافه می‌کنیم.

۲. کارمندی ماهانه سیزده میلیون و چهارصد و دو هزار ریال حقوق می‌گیرد. حقوق او در نیمة اول سال چند تومان است؟ عدد به ریال: $13,402,000$ سیزده میلیون و سیصد و چهل هزار و چهارصد و دو هزار ریال

عدد به تومان: $1,340,200$ یک میلیون و سیصد و چهل هزار و دو هزار ریال ضرب بکنید تا پاسخ مسئله معلوم شود. $(1,340,200) \times 6 = 8,040,200$

دقت کنید در مسائل زیر از درصد استفاده شده است. اگر در حل مسئله دچار مشکل شدید حتماً به بخش قبل مراجعه کنید. علاوه‌بر درصد به تبدیل ماه به سال و تومان و ریال نیز توجه کنید.

۳. شرکتی دارای سه کارمند می‌باشد. اگر حقوق کارمند اول ده میلیون ریال و حقوق کارمند دوم، نود درصد کارمند اول و حقوق کارمند سوم، نود درصد حقوق کارمند دوم باشد. مجموع حقوق این سه کارمند در طول فصل زمستان چند میلیون تومان است؟

حقوق کارمند دوم به تومان $= 900,000$ $(1,000,000) \times \frac{9}{100}$ حقوق کارمند اول ریال $= 10,000,000$ تومان

حقوق کارمند سوم به تومان $= 810,000$ $(1,000,000) \times \frac{9}{100}$

مجموع حقوق این سه کارمند در سه ماه زمستان (تومان) $= 8,130,000$ $(1,000,000 + 900,000 + 810,000) \times 3$

۴. شرکتی دارای سه کارمند با مدرک لیسانس و دو کارمند با مدرک فوق لیسانس می‌باشد. اگر پایه حقوق کارمند با مدرک فوق لیسانس دوازده میلیون و سیصد هزار ریال باشد و پایه حقوق کارمند با مدرک لیسانس هشتاد درصد حقوق کارمند با مدرک بالاتر باشد، رئیس شرکت سالانه چند تومان حقوق می‌دهد؟

حقوق یک کارمند به تومان با مدرک لیسانس $= 984,000$ $(1,230,000) \times \frac{8}{100}$

حقوق ماهانه کل کارمندان $= 5,412,000$ $(2 \times (1,230,000)) + (3 \times (984,000))$

مجموع حقوق سالانه کل کارمندان $= 64,944,000$ $12 \times 5,412,000$

۵. پانزده درصد حقوق سالانه چهار کارمند با حقوق ماهانه هر یک پانصد و چهل و هشت میلیون ریال چند میلیون تومان است؟

حقوق سالانه چهار کارمند به تومان $= 2,630,400,000$ $(54,800,000) \times 4 \times 12 \times \frac{15}{100}$

جواب نهایی $= 394,560,000$ $(2,630,400,000) \times \frac{15}{100}$

۶. سی درصد حقوق سالانه ده کارمند با حقوق ماهانه یک میلیارد و سیصد و پنجاه میلیون و پنجاه هزار ریال، چهار میلیارد و هشتصد و شصت میلیون و صد و هشتاد هزار تومان می‌باشد. حقوق سالانه این ده کارمند چند میلیارد تومان است؟
 برای حل این سؤال می‌توانید از درصد استفاده نکنید) حقوق سالانه ده کارمند به تومان $12 \times 10 \times 135,005,000 = 16,200,600,000$ است.

۷. بیست و پنج درصد حقوق سالانه پنج کارمند صد و سی و چهار میلیارد و نود و شش میلیون و هشتصد هزار ریال می‌باشد.

حقوق ماهانه هریک از این کارمندها چند میلیارد تومان است؟ $\frac{25}{100} = \frac{13,409,680,000}{100} = 13,409,680,000$ حقوق سالانه پنج کارمند به تومان $12 \times 13,409,680,000 = 163,638,720,000$

$$x = \frac{13,409,680,000 \times 100}{25} = 53,638,720,000$$

$$= \frac{53,638,720,000}{12 \times 5} = 893,978,666$$

محاسبات سریع

اطلاعات عددی مورد نیاز این فصل برای شما:
 عوامل عدد ۱۰۰ را برای مسائل درصد بشناسید تا برای حل سریع تر تست بتوانید به راحتی اعداد را ساده کنید.

$$\frac{20}{100} = \frac{\cancel{2}^1}{\cancel{10}^1 \times 5} = \frac{1}{5} \quad \frac{25}{100} = \frac{\cancel{2}^1}{4 \times \cancel{25}^1} = \frac{1}{4} \quad \frac{50}{100} = \frac{\cancel{5}^1}{2 \times \cancel{5}^1} = \frac{1}{2}$$

ب) حال زمان یادگیری روش حل مسائل اقتصاد است

از این فصل بهطور کلی سه تیپ سؤال طراحی می‌شود که عبارتند از:

تیپ اول: میزان «سود و زیان تولیدکنندگان» را با توجه به هزینه‌های مستقیم، مورد پرسش قرار می‌دهند.

تیپ دوم: میزان «سود و زیان تولیدکنندگان» را با توجه به کل هزینه‌ها، مورد پرسش قرار می‌دهند.

تیپ سوم: روش‌های «کاهش زیان و افزایش سود» را مورد پرسش قرار می‌دهند.

تیپ اول: محاسبه میزان «سود و زیان تولیدکنندگان» با توجه به هزینه‌های مستقیم

توجه: این تیپ از تست‌ها اولین بار در کنکور سراسری ۹۲ طراحی شده و بعد از آن بارها در کنکور آمده است.

برای پاسخ دادن به این نوع از مسائل باید میزان «درآمد» و «هزینه‌های تولید» را به دست آوریم و در فرمول زیر قرار دهیم:

هزینه‌های تولید - درآمد = میزان سود یا زیان تولیدکنندگان

در صورتی که پاسخ به دست آمده مثبت باشد، می‌گوییم تولیدکننده «سود» برده است و در صورتی که پاسخ «منفی» باشد، تولیدکننده ضرر کرده است.

مسائل اقتصاد

مسئله شماره ۱ ⇔ سود یا زیان تولیدکنندگان

در یک کارگاه تولید پوشак، سالانه ۷۵۰ عدد پوشак به ارزش هریک ۲۵ هزار تومان تولید و به فروش می‌رسد. در صورتی که هزینه‌های تولید مستقیم در این کارگاه ۱۳۲ میلیون ریال باشد، میزان سود یا زیان آن حسابداری، چند ریال خواهد بود؟

پاسخ: ابتدا اطلاعات ارائه شده را به زبان ساده می‌نویسیم:

تعداد پوشак تولید شده / تومان ۲۵,۰۰۰ = ارزش هریک از پوشак / ریال ۱۳۲,۰۰۰,۰۰۰ = هزینه‌های تولید ۷,۵۰۰

برای پاسخ به این سؤال طی چند مرحله به ترتیب زیر عمل می‌کنیم:

گام اول: کشف مجھول سؤال:

میزان سود یا زیان به ریال خواسته شده است؛ بنابراین ارزش هریک از پوشاك را که با واحد تومان داده شده، به ریال تبدیل می‌کنیم.

ریال ۲۵,۰۰۰ × ۱۰ = ۲۵۰,۰۰۰

گام دوم: میزان درآمد را محاسبه کنیم؛ تعداد پوشاك تولید شده و ارزش هریک در صورت سؤال مشخص شده است؛ بنابراین خواهیم داشت:

محاسبه میزان درآمد: $1,875,000 \times 250,000 = 468,750,000$ ریال

گام سوم: محاسبه میزان سود یا زیان:

ریال ۱,۸۷۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۶۸,۷۵۰,۰۰۰ = هزینه‌های تولید - درآمد = میزان سود (زیان) تولیدکننده

چون پاسخ عددی مثبت است، پس می‌گوییم این کارگاه تولیدی سود کرده است.

مسئله شماره ۲

چاپخانه‌ای سالانه ۳،۰۰۰ کتاب تولید می‌کند و هر کتاب را به قیمت ۴۰،۰۰۰ تومان می‌فروشد. از طرفی صاحب این چاپخانه می‌توانست ابزار تولید خود را به قیمت ماهی ۵،۰۰۰،۰۰۰ تومان اجاره دهد. هزینه‌های دیگر این چاپخانه نیز ۷۰،۰۰۰،۰۰۰ تومان است. سود اقتصادی این چاپخانه چقدر است؟

$$۳,۰۰۰ \times ۴۰,۰۰۰ = ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰$$

پاسخ: ابتدا باید درآمد این چاپخانه را محاسبه کنیم:

حال برای محاسبه سود باید از فرمول زیر برویم:

$$۷۵,۰۰۰,۰۰۰$$

$$۴۵,۰۰۰,۰۰۰ = (۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ - (۷۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۵,۰۰۰,۰۰۰))$$

از آنجایی که عدد با مثبت است، سود کردہ‌ایم.

مسئله شماره ۳

با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با چهار کارمند و تولید سالیانه ۵۰۰ دستگاه به ارزش هر یک ۵۰۰ هزار ریال چه مقدار خواهد بود؟

۱	اجاره ماهیانه معادل ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه موردنیاز سالانه به ارزش ۶,۳۵۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالانه کارمندان معادل ۱۵ درصد حقوق سالانه کارمندان

پاسخ: گام اول: کشف مجھول سؤال $\leftrightarrow$ این سؤال از شما می‌خواهد که «عملکرد سالیانه» این بنگاه را به دست بیاورید؛ یعنی بگویید که سود (زیان) سالانه چه مقداری است.

گام دوم: با کدام قاعده یا فرمول می‌توان به این سؤال جواب داد؟

عملکرد سالانه یا همان سود و زیان با این فرمول به دست می‌آید:

گام سوم: پیدا کردن اجزای قاعده یا فرمول که یا به فرمول جدیدی نیاز دارند یا از صورت سؤال قابل کشف هستند:

در اینجا باید درآمدها و هزینه‌ها را به دست آوریم و در صورت سؤال به کمک مقدار تولید و مبلغ هر واحد آن، با استفاده از فرمول زیر به دست آوریم:

در جدول فوق، هر چهار مورد گفته شده، هزینه است. هزینه‌هایی که نیاز به محاسبه دارند، محاسبه می‌کنیم و سپس همه را جمع می‌زنیم تا کل هزینه‌ها را به دست آوریم: $۷,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۸۴,۰۰۰,۰۰۰$ ریال $= ۸,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۹۶,۰۰۰,۰۰۰$ ریال $= ۱۵۶,۵۹۰,۰۰۰$ ریال = هزینه اجارة سالانه

هزینه استهلاک $= ۱۵\% \times ۹۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۴,۴۰۰,۰۰۰$ ریال = هزینه حقوق ماهانه هر فرد $= ۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۴ = ۵۷,۶۰۰,۰۰۰$ ریال = هزینه استهلاک سالیانه

هزینه خرید مواد اولیه $= ۶,۳۵۰,۰۰۰ + ۸,۶۴۰,۰۰۰ = ۱۵,۹۹۰,۰۰۰$ ریال = هزینه اجارة سالانه $= ۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۴ = ۵۷,۶۰۰,۰۰۰$ ریال = هزینه استهلاک $+ ۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۵\% = ۱,۸۶۰,۰۰۰$ ریال = هزینه سالانه

هزینه اجارة سالانه $= ۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۴ = ۵۷,۶۰۰,۰۰۰$ ریال = هزینه سالانه $= ۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۴ = ۵۷,۶۰۰,۰۰۰$ ریال = هزینه سالانه

هزینه استهلاک $= ۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۵\% = ۱۸۰,۰۰۰$ ریال = هزینه سالانه $= ۱,۲۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۴ = ۵۷,۶۰۰,۰۰۰$ ریال = هزینه سالانه

تیپ دوم: میزان «سود و زیان تولیدکنندگان» با توجه به کل هزینه‌ها

مسئله شماره ۴

تولیدکننده‌ای با هزینه‌های تولید مستقیم ۱۰۰ میلیون تومان و با درآمد ۳۵ میلیون تومان در انتهای سال مالی رو به رو شده است.

(الف) سود حسابداری این تولیدکننده چه مقدار است؟

(ب) در صورتی که ملک این فرد برای اجارة سالانه ۲۰ میلیون تومان ارزش داشته باشد، سود ویژه چقدر خواهد بود؟

پاسخ: ابتدا به بخش «الف» پاسخ می‌دهیم. در این بخش باید هزینه‌های مستقیم را از درآمد کسر کنیم تا پاسخ به دست آید:

بخش (الف):

$$۳۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = \text{سود حسابداری}$$

بخش (ب): برای محاسبه سود ویژه باید هزینه‌های غیرمستقیم را در محاسبه فوق دخیل کنیم. با توجه به متن مسئله، تولیدکننده برای ملک خود پولی پرداخت نمی‌کند؛ اما هزینه فرست آن داده شده است که ۲۰ میلیون تومان است. پس اگر او نمی‌خواست تولیدی انجام دهد و فقط ملک خود را اجاره می‌داد، باید ۲۰ میلیون تومان دریافت می‌کرد که این هزینه غیرمستقیم را نیز، باید محاسبه کنیم.

$$(هزینه‌های غیرمستقیم + هزینه‌های مستقیم) - درآمد = سود ویژه$$

$$۳۵,۰۰۰,۰۰۰ - (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۰,۰۰۰,۰۰۰) = ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{سود ویژه}$$

تولیدکننده‌ای با ۱۰ کارگر و کارمند طبق جدول زیر هزینه‌های را انجام داده است و توانسته است ۲۰۰ دستگاه تولیدی خود را هر کدام به قیمت ۱۰ میلیون تومان به فروش برساند. وی قبل از شروع به کار تولیدی خود، می‌توانست ملک خود را به قیمت سالانه ۱۰۰ میلیون تومان اجاره دهد و خودش می‌توانست در کارگاهی دیگر به عنوان مدیر، از حقوق سالانه ۶۰ میلیون تومانی برخوردار شود و کالاهای سرمایه‌ای خود را نیز می‌توانست با قیمت ۱۲۰ میلیون تومان سالانه اجاره دهد. به ترتیب بگویید:
(الف) سود حسابداری این تولیدکننده چه مقدار است؟ / **(ب)** سود قابل ارائه برای مالیات توسط این تولیدکننده چه مقدار باید اعلام شود؟ / **(پ)** اختلاف سود ویژه و سود حسابداری چه مقدار خواهد بود؟

۱ حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۸,۱۴۰,۰۰۰ ریال
۲ خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه به ارزش ۱۲۰,۰۰۰ ریال
۳ معادل ۱۰ درصد حقوق سالانه کارمندان هزینه‌های دفتری

پاسخ: راه حل: قبل از این که داده‌های مسئله را بخوانید حتماً ببینید که در این مسئله چه چیزهایی خواسته شده است. از این طریق می‌توانید متوجه شوید که از داده‌های مسئله چگونه باید استفاده کنید.

(الف) ابتدا درآمد را حساب می‌کنیم و چون سود حسابداری خواسته شده است پس باید هزینه‌های مستقیم را از طریق جدول به دست آوریم. دقت کنید که همه واحدها باید به ریال باشد.

$$\text{ریال} = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۰۰ = ۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ (کارگر، کارمند)} = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ (درآمد)}$$

$$\text{ریال} = ۹۷۶,۸۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۱ = ۱۱,۷۶,۸۰۰,۰۰۰ \text{ (هزینه حقوق کارکنان در یک سال)}$$

$$\text{ریال} = ۹۷,۶۸۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۹۷۶,۸۰۰,۰۰۰ \text{ (هزینه‌های دفتری)}$$

$$\text{هزینه دفتری} + \text{هزینه خرید مواد اولیه} + \text{هزینه حقوق سالانه همه کارمندان} = \text{هزینه‌های مستقیم}$$

$$= ۹۷۶,۸۰۰,۰۰۰ + ۶۰۰,۱۲۰,۰۰۰ + ۹۷,۶۸۰,۰۰۰ = ۱,۶۷۴,۶۰۰,۰۰۰$$

$$\text{ریال} = ۱,۶۷۴,۶۰۰,۰۰۰ - ۱,۶۷۴,۶۰۰,۰۰۰ = ۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ (سود حسابداری)}$$

(ب) سود قابل ارائه برای مالیات: این سود همان سود ویژه است: پس باید سود ویژه را محاسبه کنیم: $(\text{مستقیم} + \text{غیرمستقیم}) - \text{درآمد} = \text{سود ویژه}$ با توجه به اطلاعات داده شده در مسئله سه مورد داریم که باید جزو هزینه‌های غیرمستقیم بیاوریم:

$$\text{هزینه فرصت اقلام تداخل} + \text{هزینه فرصت برای مدیریت} + \text{هزینه فرصت برای ملک} = \text{هزینه‌های غیرمستقیم}$$

$$= ۲,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ (هزینه‌های غیرمستقیم)}$$

$$= ۱۵,۵۲۵,۴۰۰,۰۰۰ - (۱,۶۷۴,۶۰۰,۰۰۰ + ۲,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰) = ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ \text{ (سود ویژه)}$$

(پ) آخرین مرحله این است که اعداد نهایی به دست آمده در مرحله «الف» و «ب» را از هم کسر کنیم تا پاسخ نهایی به دست آید:

$$۱۸,۳۲۵,۴۰۰,۰۰۰ - ۱۵,۵۲۵,۴۰۰,۰۰۰ = ۲,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

تیپ سوم: روش‌های «کاهش زیان و افزایش سود»

مسئله شماره ۶

با توجه به مسئله قبل، بگویید که اگر تولیدکننده بخواهد با روش بهره‌وری عمل نماید و تعداد کارمندان خود را از ده نفر به پنج نفر قلیل دهد؛ ولی به حقوق نفرات باقی‌مانده ۲۰۰ هزار تومان اضافه کند، میزان سود حسابداری او چقدر افزایش خواهد یافت و سود حسابداری در نهایت چه میزان خواهد بود؟

پاسخ: با توجه به صورت مسئله، هزینه‌های حقوق احتمالاً کاهش می‌یابد. پس آن را محاسبه می‌کنیم و سپس از هزینه حقوق قبلی

کسر می‌کنیم تا ببینیم چه مقدار هزینه حقوق فعلی کمتر شده است. همان مقدار را به سود حسابداری اضافه می‌کنیم.

$$\text{محاسبه تفاوت هزینه حقوق: } ۶۰,۸,۴۰۰,۰۰۰ = ۶۰,۸,۴۰۰,۰۰۰ \times ۵ \times ۱۲ = ۶۰,۸,۴۰۰,۰۰۰$$

$$= ۸,۱۴۰,۰۰۰ + ۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۱۴۰,۰۰۰ \text{ (هزینه حقوق پنج نفر ماهانه)}$$

$$= ۹۷۶,۸۰۰,۰۰۰ - ۶۰,۸,۴۰۰,۰۰۰ = ۳۶۸,۴۰۰,۰۰۰ \text{ (حقوق فعلی - حقوق قبلی = تفاوت حقوق)}$$

عدد به دست آمده در بالا، نشان‌دهنده میزان افزایش سود است.

محاسبه تفاوت سود:

$$18,693,800,000 = 18,325,400,000 + 368,400,000 \Rightarrow \text{سود حسابداری فعلی} = \text{مقدار کاهش بافت حقوق} + \text{سود حسابداری قبلی}$$

مسائل اقتصاد

سود

۶۴. با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه سود حسابداری یک «بنگاه اقتصادی» با ۱۵ نفر کارمند، و تولید سالیانه ۲۲۰۰ دستگاه هریک به ارزش: ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال، کدام است؟
(سراسری ۹۴، با تغییر)

۱	اجاره بهای ماهانه کارگاه تولیدی ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهانه هر فرد کارمند تولیدی و اداری ۸۵,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش ۱۸۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی به معادل ۳۰ درصد حقوق سالیانه کارمندان ارزش

- ۱ ۲,۱۱۲,۱۱۰,۰۰۰ ریال «زیان یا ضرر»
- ۲ ۲,۲۱۱,۱۰۰,۰۰۰ ریال «زیان یا ضرر»
- ۳ ۲,۱۱۲,۱۱۰,۰۰۰ ریال «سود یا منفعت»
- ۴ ۲,۱۱۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال «سود یا منفعت»

۶۵. با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه سود حسابداری یک بنگاه اقتصادی با ۴ کارمند و تولید سالیانه ۷۵ دستگاه به ارزش هریک ۳۰ هزار ریال کدام است؟
(سراسری ۹۲، با تغییر)

۱	اجاره ماهیانه معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش ۴,۴۵۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه کارمندان معادل ۱۲ درصد حقوق سالیانه کارمندان

- ۱ ۱۱۶,۷۹۸,۰۰۰ ضرر یا زیان
- ۲ ۱۱۶,۸۹۷,۰۰۰ ضرر یا زیان
- ۳ ۱۶۱,۷۹۸,۰۰۰ سود یا منفعت
- ۴ ۱۶۱,۸۹۷,۰۰۰ سود یا منفعت

۶۶. با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه سود حسابداری یک بنگاه اقتصادی با ۱۲ کارمند و تولید سالیانه ۳۵ دستگاه هر کدام به ارزش ۹۰,۰۰۰ ریال کدام است؟
(فارج از کشور، ۹۲، با تغییر)

۱	اجاره ماهیانه معادل ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۷۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش ۱۷۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه کارمندان معادل ۲۵ درصد حقوق سالیانه کارمندان

- ۱ ۴۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان
- ۲ ۴۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۳ ۶۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۴ ۱۰۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

۶۷. با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه سود حسابداری یک بنگاه اقتصادی با ۳۰ کارمند و تولید سالیانه ۲۴۰ دستگاه هریک به ارزش ۵,۶۰۰,۰۰۰ ریال کدام است؟
(فارج از کشور، ۹۴، با تغییر)

۱	اجاره بهای ماهیانه کارگاه تولیدی ۵۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند اداری و تولیدی معادل ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی $\frac{1}{5}$ ارزش مواد اولیه خریداری شده

- ۱ ۱,۰۴۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۲ ۱۱,۰۵۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۳ ۱,۰۴۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان
- ۴ ۱۱,۰۵۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

۶۸. با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه سود حسابداری یک بنگاه اقتصادی با ۶ کارمند و تولید سالیانه ۸۰۰ دستگاه، هریک به ارزش ۴۷ هزار ریال کدام است؟
(مهاسباتی)

۱	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال
۲	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش ۵,۵۵۰,۰۰۰ ریال
۳	اجاره ماهیانه معادل ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه کل دستگاه‌های تولیدشده معادل ۱۵ درصد ارزش کل دستگاه‌های تولیدشده

- ۱ ۹۴,۵۹۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۲ ۹۳,۹۵۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۳ ۹۴,۵۹۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان
- ۴ ۹۳,۹۵۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

۶۹. با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه سود حسابداری یک بنگاه تولیدی با ۸ کارمند و تولید سالیانه ۷۰۰ دستگاه، هریک به ارزش ۴۵ هزار ریال کدام است؟
(مهاسباتی)

۱	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش ۷,۲۵۰,۰۰۰ ریال
۳	هزینه استهلاک سالیانه $\frac{13}{15}$ درصد درآمد سالانه
۴	اجاره ماهیانه معادل ۹,۵۰۰,۰۰۰ ریال

- ۱ ۷۴,۳۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۲ ۷۴,۳۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان
- ۳ ۷۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
- ۴ ۷۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

.۷۰ با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه سود حسابداری یک بنگاه تولیدی با ۸ کارمند و تولید سالیانه ۷۰۰ دستگاه، هریک به ارزش ۹۵ هزار ریال کدام است و در صورتی که تولید کننده بر روی این کار سرمایه‌گذاری نمی‌کرد می‌توانست تجهیزات خود را به قیمت ۳۰۰ هزار ریال سالانه اجاره دهد. سود ویژه کدام است؟

۱	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش ۷,۲۵۰,۰۰۰ ریال
۳	هزینه استهلاک سالیانه ۱۳ درصد درآمد سالانه
۴	اجاره ماهیانه معادل ۹,۵۰۰,۰۰۰ ریال

- ۱ ۷۴,۳۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت -
 ۲ ۷۴,۳۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان -
 ۳ ۷۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت -
 ۴ ۷۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان -

.۷۱ با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۶ نفر کارمند و تولید سالیانه ۹۰۰ دستگاه به ارزش (فارج از کشور ۹۶)

۱	اجاره ماهیانه معادل ۵۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۳۵۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه به ارزش ۸,۹۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالانه ۲۰ درصد حقوق سالانه کارمندان

- ۱ ۳۵۹,۸۶۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان -
 ۲ ۴,۵۱۴,۰۰۰ ریال منفعت یا سود -
 ۳ ۴,۵۱۴,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان -
 ۴ ۳۵۹,۸۶۰,۰۰۰ ریال منفعت یا سود -

.۷۲ با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۴ نفر کارمند و تولید سالیانه ۷۵۰ دستگاه به ارزش (سراسری ۹۶)

۱	اجاره ماهیانه معادل ۴۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل ۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه به ارزش ۴,۴۵۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالانه ۲۰ درصد حقوق سالانه کارمندان

- ۱ ۲۰۴,۲۳۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت -
 ۲ ۱,۹۲۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان -
 ۳ ۱,۹۲۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت -
 ۴ ۲۰۴,۲۳۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان -

.۷۳ در یک جامعه فرضی، وجود پرداختی به کارکنان ۱۰,۲۵۰,۰۰۰ ریال و مال‌الاجاره معادل ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال محاسبه شده است. در صورتی که مجموع ارزش افزوده تمامی مراحل تولید کالاها و خدمات نیز برابر با ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. بر این اساس، سود یا ضرر حسابداری کدام است؟

- ۱ ۲۱,۷۵۰,۰۰۰ ۲ ۱۱,۵۷۰,۰۰۰ ۳ ۱۱,۷۵۰,۰۰۰ ۴ ۲۲,۰۰۰,۰۰۰

.۷۴ تولید کننده‌ای سالیانه ۴۰,۰۰۰ واحد کالا تولید و هر واحد آن را به قیمت ۵۰,۰۰۰ تومان به فروش می‌رساند. در صورتی که هزینه خرید عوامل تولید سالیانه مبلغی در حدود ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان و هزینه فرست تولید این کالا برابر ۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد.

(الف) سود اقتصادی چقدر است؟ (ب) سود حسابداری تولید کننده چند تومان است؟

- ۱ (الف) ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ۲ (الف) ۸۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ۳ (الف) ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ۴ (الف) ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰

.۷۵ تولید کننده‌ای در طی یک سال ۱۰۰۰ واحد کالا را با قیمت هر واحد ۲۰,۰۰۰ تومان تولید کرده و به فروش می‌رساند.

(الف) اگر هزینه‌های مستقیم این تولید کننده برابر باشد، سود ویژه این تولید کننده چند تومان است؟

(ب) در صورتی که هزینه‌های غیرمستقیم یک چهارم سود حسابداری باشد، سود ویژه این تولید کننده چقدر است؟

- ۱ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ۲ ۷,۵۰۰,۰۰۰ ۳ ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ ۴ ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰

.۷۶ یک واحد تولیدی ۲۰۰۰ واحد کالا به ارزش هر واحد ۵۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال تولید کرده و به فروش می‌رساند. مبلغ ۲۰۰ میلیون ریال برای خرید مواد اولیه، ۳۵۰ میلیون ریال دستمزد عوامل انسانی و ۱۰ میلیون ریال بابت اجاره ماشین‌آلات صرف کرده است. عملکرد سالیانه این واحد تولیدی چه مقدار است؟

- ۱ ۴۴۳,۰۰۰,۰۰۰ ۲ ۳۴۴,۰۰۰,۰۰۰ ۳ ۴۴۲,۰۰۰,۰۰۰ ۴ ۳۴۴,۰۰۰,۰۰۰

.۷۷ تولید کننده‌ای جهت اجاره کارگاهی سالانه مبلغ ۳۰۰ میلیون ریال، خرید ماشین‌آلات ۱۲۰ میلیون ریال، خرید مواد اولیه ۵۰۰ میلیون ریال و جهت استخدام ۱۰ کارگر با حقوق ماهانه هر کدام ۵۰ میلیون ریال می‌پردازد. از طرف دیگر وی یکی از ماشین‌آلات خود را قبل از تأسیس کارگاه خریداری کرده بود که در کارگاه از آن استفاده می‌کند و قیمت روز آن ۱۵ میلیون ریال است. در صورتی که این کارگاه سالانه ۱۰۰۰ جفت کت و شلوار به قیمت هر کدام یک میلیون ریال تولید و به فروش برساند، به ترتیب «سود حسابداری» و «سود اقتصادی» او از راست به چپ چه مقدار خواهد بود؟

- ۱ ۲,۳۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ۲ ۳,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ۳ ۲,۹۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ۴ ۳,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰

.۷۸ تولید کننده‌ای در یک سال کاری، ۱۱۰۰ عدد گلدان چینی تولید کرده و هر گلدان را به قیمت ۹۰۰۰ ریال فروخته است. در صورتی که هزینه فرست این

تولید کننده $\frac{1}{5}$ سود اقتصادی تولید باشد و میزان سود اقتصادی برابر با ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد. هزینه‌های مستقیم این تولید کننده چند ریال بوده است؟

- ۱ ۷۲۹,۰۰۰,۰۰۰ ۲ ۷۹۲,۰۰۰,۰۰۰ ۳ ۹۲۷,۰۰۰,۰۰۰ ۴ ۹۷۲,۰۰۰,۰۰۰

- ۱ ۷۲۹,۰۰۰,۰۰۰ ۲ ۷۹۲,۰۰۰,۰۰۰ ۳ ۹۲۷,۰۰۰,۰۰۰ ۴ ۹۷۲,۰۰۰,۰۰۰

- ۱ ۷۲۹,۰۰۰,۰۰۰ ۲ ۷۹۲,۰۰۰,۰۰۰ ۳ ۹۲۷,۰۰۰,۰۰۰ ۴ ۹۷۲,۰۰۰,۰۰۰

.۷۹ در صورتی که در یک فعالیت، میزان نوآوری ۱ واحد باشد و میزان خطرپذیری ۲ واحد، در این صورت میزان کارآفرینی چند واحد خواهد بود؟

- ۱ ۲۰۰ ۲ ۱۰۰ ۳ ۳۰ ۴ ۲۰۰

.۸۰ شرکت X، ۳ درصد نوآوری و ۲۵ درصد خطرپذیری دارد. شرکت Y، ۱۸ درصد نوآوری و ۱۴ درصد خطرپذیری دارد. اختلاف کارآفرینی شرکت X و Y چقدر است؟

- ۱ ۳۵ ۲ ۴۵ ۳ ۵۵ ۴ ۶۵

- ۱ ۷۲۹,۰۰۰,۰۰۰ ۲ ۷۹۲,۰۰۰,۰۰۰ ۳ ۹۲۷,۰۰۰,۰۰۰ ۴ ۹۷۲,۰۰۰,۰۰۰

پرسش‌های کنکور

هزینه، درآمد و سود

(سراسری ۹۰)

۸۱ کدام یک جزء «هزینه‌های تولید» نیست؟

۱ پولی که برای خرید یا اجاره ماشین‌آلات مصرف می‌شود.

۲ پولی که بهمازای استخدام تعدادی کارگر یا کارمند پرداخت می‌شود.

۳ پولی که بابت خریداری یا اجاره محل کارگاه یا کارخانه صرف می‌شود.

۴ پولی که مابه القاوت درآمد و هزینه است و تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود به دست می‌آورد.

(سراسری ۸۴)

۸۲ تفاوت درآمد و هزینه برابر با چیست؟

۱ میزان اجاره **۲** میزان کارمزد **۳** میزان سود **۴** میزان بهره

(آزاد ۸۸)

۸۳ تولیدکننده برای جلوگیری از زیان یا کسب سود (بیشتر)، کدام گزینه را انتخاب می‌کند؟

۱ به کارگیری سرمایه مالی لازم

۲ اجاره کردن بازار خوبی برای فروش محصولات

۳ استفاده نیروی کار لازم

(آزاد ۸۳)

۸۴ تولیدکننده کالاهایی با کیفیت بهتر، «چه منظوری» را تعقیب می‌نماید؟

۱ صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه

۲ خودداری از استخدام نیروی کار غیر لازم

(آزاد ۹۰)

۸۵ انتخاب کدام گزینه، الزاماً موجب کسب سود در بلندمدت نمی‌شود؟

۱ عرضه کالاهای با کیفیت بهتر **۲** صرفه‌جویی در هزینه‌های تولید

در رابطه با این مطلب:

۸۶ این گروه ممکن است کالاهایشان را با قیمتی «پایین‌تر» عرضه کنند.

۱ آن‌ها سعی می‌کنند مشتریان بیشتری را جذب کنند و به این وسیله، اعتباری به دست آورند.

۲ آنان با جلب اعتماد مشتریان خود در سال‌های آینده می‌توانند مقدار بیشتری کالا تولید کنند و به فروش برسانند.

۳ ممکن است تولیدکننده‌گان به جای صرفه‌جویی در هزینه‌های تولید، سعی در عرضه کالاهایی با کیفیت پست‌تر داشته باشند.

عوامل تولید

(آزاد ۸۸)

۸۷ مواد استخراجی از معادن برای فعالیت‌های صنعتی، در کدام یک از عوامل تولید جای می‌گیرد؟

۱ سرمایه **۲** تکنولوژی **۳** کار

(سراسری ۹۳، با تغییر)

۸۸ کدام «گزینه» پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

۱ تفاوت درآمد و هزینه چیست؟

۲ (الف) به کالاهای بادام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می‌شوند ..... می‌گویند. **۳** (الف) جایگاه و نقش هریک از عوامل تولیدی را تعیین می‌کند؟

۴ (الف) کدام مورد جزء «هزینه‌های تولید» نیست؟

۱ (الف) سرمایه مالی (ب) سازمان تولید (پ) اجراء دفتر کار برای کارگاه (ت) حقوق

۲ (الف) منابع طبیعی (ب) هزینه‌های تولید (پ) استخدام تعدادی کارگر و کارمند (ت) مزد

۳ (الف) سرمایه فیزیکی (ب) سازمان تولید (پ) فروش محصولات و دریافت پول آنها (ت) سود

۴ (الف) سرمایه (ب) هزینه‌های تولید (پ) خرید ماشین‌آلات (ت) بهره

۸۹ پاسخ درست و کامل، پرسش‌های زیر در کدام گزینه است؟

الف میزان سود برابر با ..... است. **۱** به طور کلی، نیازهای عمده «تولیدکننده‌گان» کالا و خدمات را می‌توان به ..... اصلی که عبارت اند از ..... تقسیم کرد.

که به عبارتی از آن‌ها با عنوان ..... نیز نام می‌برند. **۲** انسان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی علاوه‌بر کار بر ..... نیز نیازمند است. **۳** «تولیدکننده‌گان» در رابطه با تولید، مخارجی را متقبل می‌شوند که درواقع پولی است که برای خرید «عوامل تولید» به صاحبان آن‌ها می‌پردازند که همان ..... است. **۴** «نیروی انسانی» را به کار گیرند تا بتوانند از منابع طبیعی، بهره‌برداری کنند و یا به تولید کالا و خدمات پردازنند. در مقابل به کارگران و کارمندان خود ..... و یا ..... می‌پردازند.

۱ (الف) تفاوت دستمزد و هزینه (ب) سه دسته - زمین، کار، تکنولوژی - عوامل اولیه تولید (پ) تکنولوژی (ت) دستمزد - بهره

۲ (الف) تفاوت درآمد و هزینه (ب) سه دسته - منابع طبیعی، نیروی انسانی، سرمایه - عوامل تولید (پ) سرمایه (ت) هزینه‌های تولید (ث) مزد - حقوق

۳ (الف) مجموع درآمد و هزینه (ب) چهار دسته - منابع طبیعی، سرمایه، مدیریت، تکنولوژی - عوامل ثانویه تولید (پ) ملزمات تولیدی (ت) هزینه‌های متغیر تولید (ث) اجاره - حقوق

۴ (الف) حاصل تقسیم درآمد و هزینه (ب) پنج دسته - منابع طبیعی، نیروی انسانی، سرمایه، مدیریت، تکنولوژی - عوامل فنی تولید (پ) عوامل تولید

ت) هزینه‌های نهایی تولید (ث) سود - بهره

۹۰ در کدام گزینه پاسخ درست و کامل سوالات زیر مطرح شده است؟

الف عامل در برگیرنده مجموعه امکانات که به عنوان حاصل کار گذشته انسان در جریان تولید قرار می‌گیرد چیست؟

۱ کدام مورد جزء هزینه‌های تولید نیست؟

۲ قیمت سرمایه که به صاحبان آن تعلق می‌گیرد، چیست؟

۳ (الف) تکنولوژی (ب) خرید ماشین‌آلات (پ) بهره

۴ (الف) سرمایه فنی (ب) اجراء دفتر کار برای کارگاه (پ) حقوق

۹۱ کدام یک از عوامل، به عنوان سرمایه فیزیکی شناخته می‌شود؟

۱ دریا در فعالیت‌های صیادی

۲ مواد اولیه معادن در فعالیت‌های صنعتی

۳ (الف) «اجاره + مزد + حقوق + قیمت سرمایه (بهره)» برایر است با:

۱ درآمد **۲** سرمایه مالی

(خارج از کشور ۹۶)

۹۱ (الف) سرمایه (ب) فروش محصولات و دریافت پول آنها (پ) سود

۲ (الف) منابع طبیعی (ب) استخدام تعدادی کارگر، کارمند (پ) مزد

(آزاد ۸۹، با تغییر)

۳ (الف) ابزار و تجهیزات در فعالیت‌های تولیدی

۴ (الف) نیروی انسانی متخصص در انواع فعالیت‌ها

(آزاد ۸۶)

۵ (الف) هزینه‌های تولید **۶** (الف) سود

پرسش‌های تکمیلی

آیا منابع و امکانات طبیعت به طور مستقیم مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

(کلکشی)

۹۳. چرا برای این که بتوانیم کالا و خدمات مورد نیاز خود را با استفاده از منابع و امکانات موجود تهیه کنیم، به کار و تلاش نیاز داریم؟

۱) چون این منابع به گونه‌ای هستند که نمی‌توان آنها را مستقیماً مورد استفاده قرار داد.

۲) چون این منابع به صورت محدود می‌باشد و نیازهای انسان بی‌انتها است.

۳) چون این منابع در دسترس همگان قرار ندارد و به سهولت بدست نمی‌آید.

۴) چون بهره‌وری مناسب از این منابع با نوع منابع در ارتباط است.

(کلکشی)

۹۴. کدام یک از موارد زیر در رابطه انسان و اشیا نادرست است؟

۱) انسان قدرت خلق اشیا را ندارد؛ اما می‌تواند آگاهانه و با برنامه‌ریزی و تلاش در مواد و محیط پیرامون خود تغییر ایجاد و تولید کند.

۲) انسان برای تهیه کالا و خدمات مورد نیاز خود با استفاده از منابع و امکانات، به کار و تلاش نیاز دارد.

۳) منابع موجود به گونه‌ای که هست می‌تواند مورد استفاده ما قرار گیرد و نیازهایمان را برطرف کند.

۴) انسان‌ها در طول تاریخ به طور روز افزونی مصنوعات و محصولات مختلفی تولید کرده و تمدن‌ها ساخته‌اند.

۹۵. کدام گزینه این عبارت را کامل می‌کند: «..... در نتیجه برخلاف حیوانات، انسان‌ها در طول تاریخ به طور روز افزونی مصنوعات و محصولات مختلفی تولید کرده و تمدن‌ها ساخته‌اند.»

۱) انسان قدرت خلق اشیا را ندارد؛ اما می‌تواند آگاهانه و با برنامه‌ریزی و تلاش خود در مواد، محیط پیرامون خود تغییر ایجاد و تولید کند.

۲) انسان برای تهیه کالا و خدمات مورد نیاز خود با استفاده از منابع و امکانات، به کار و تلاش نیاز دارد.

۳) منابع موجود به گونه‌ای که هست می‌تواند مورد استفاده ما قرار گیرد و نیازهایمان را برطرف کند.

۴) انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند، بدون اینکه کاری روی آن انجام دهد.

(ترکیبی)

۹۶. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

الف) سلسله اقداماتی که منابع و امکانات را به شکلی تبدیل می‌کنند که مورد استفاده انسان قرار بگیرد و نیازهایش را برطرف کند، چه نام دارد؟

ب) عبارت «منابع و امکانات طبیعت به طور مستقیم قابل استفاده هستند». درست است یا نادرست؟

پ) عبارت «انسان قدرت خلق اشیا را ندارد؛ اما قدرت تغییر آنها را دارد». درست است یا نادرست؟

۱) سازماندهی - درست - نادرست

۲) تولید - نادرست - درست

۳) سازماندهی - درست - نادرست

۴) تولید - نادرست - درست

(ترکیبی با فصل اول بخش اول)

۹۷. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

الف) سبب زمینی که در سالاد الویه خانگی مصرف می‌شود، کالای ..... و گوجه فرنگی که توسط کارخانه تولید رب گوجه فرنگی خردیاری می‌شود، کالای ..... محسوب می‌گردد.

ب) عبارت «منابع و امکانات به گونه‌ای که هست نمی‌تواند مورد استفاده انسان قرار گیرد و نیازها را برطرف کند، بلکه باید برای برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی، به کالاهای و خدمات تبدیل شوند». بیانگر کدام مفهوم است؟

پ) کدام گزینه به ترتیب متناسب با این مفاهیم است: «خدمات واسطه‌ای - کالای سرمایه‌ای - کالای مصرفی ضروری - کالای واسطه‌ای - خدمات مصرفی»

۱) الف) مصرفی، واسطه‌ای ب) سلسله اقدامات تولیدی پ) مشاور حقوقی، ساختمان تجاری، پوشак، چرم، دندانپزشکی

۲) الف) مصرفی، واسطه‌ای ب) سلسله اقدامات تولیدی پ) مشاور مالی، ساختمان مسکونی، غذا، آرد، بینایی سنجی

۳) الف) واسطه‌ای، واسطه‌ای ب) سلسله اقدامات تولید و توزیع پ) مشاور مالی، ساختمان مسکونی، غذا، آرد، بینایی سنجی

۴) الف) واسطه‌ای، مصرفی ب) سلسله اقدامات تولید و توزیع پ) مشاور حقوقی، ساختمان تجاری، پوشак، چرم، دندانپزشکی

تولیدکنندگان

(ترکیبی)

۹۸. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

الف) عبارت «ایدها و نوآوری‌ها حاصل فعالیت‌های تولیدی هستند». درست است یا نادرست؟

ب) آیا می‌توان «زنان خانه‌دار» و «تمیم‌کاران» را تولیدکننده دانست؟

پ) تولیدکنندگان با تولید خود چه چیزی ایجاد می‌کنند؟

۱) الف) درست ب) اولی تولیدکننده محسوب نمی‌شود؛ ولی دومی محسوب می‌شود. پ) ارزش افزوده

۲) الف) درست ب) هر دو تولیدکننده خدمات محسوب می‌شوند. پ) ارزش افزوده

۳) الف) نادرست ب) هر دو تولیدکننده خدمات محسوب می‌شوند. پ) کالا

۴) الف) نادرست ب) اولی تولیدکننده محسوب نمی‌شود؛ ولی دومی محسوب می‌شود. پ) کالا

(ترکیبی)

۹۹. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای سوال‌های زیر است؟

الف) سلسله اقداماتی که منابع و امکانات موجود را به کالاهای موردنیاز مردم تبدیل می‌کنند، چه نام دارد؟

ب) همه ..... به نوعی تولیدکننده محصول (کالا یا خدمات) هستند.

پ) مشاوران و متخصصان با فعالیت خود چه چیزی تولید می‌کنند؟

۱) الف) ارزش افزوده ب) مردم پ) ارزش افزوده

۲) الف) ارزش افزوده ب) فعلان اقتصادی پ) کالا

۳) الف) ارزش افزوده ب) فعلان اقتصادی پ) ارزش افزوده

(ترکیبی)

۱۰۰. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

الف) نوع اول تولید چه نام دارد؟

ب) «زراعت، باغبانی و پرورش ماهی» مثال‌هایی برای کدام نوع از انواع تولید است؟

پ) در این نوع از تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی، با کار و ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند؟

پ) در این نوع از تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی، با کار و ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند؟

۱) الف) احیا ب) احیا پ) حیات

۲) الف) احیا ب) حیات

۳) الف) احیا ب) احیا پ) حیات

(کلکشی)

۱۰۱. کدام عبارت در ارتباط با تولیدکنندگان نادرست است؟

- ۱) انسان می‌تواند در برخی مواقع محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت کند، بدون اینکه کاری روی آن انجام دهد.
 ۲) بهره‌برداری از علف مراتع، چوب جنگل‌ها، معادن و یا ماهی دریاها، در بخش احیا قرار می‌گیرند.
 ۳) بدون وجود حیات، احیا ممکن نبود چراکه انسان، اشیا را خلق نمی‌کند.
 ۴) در احیا، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و همچنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند.

۱۰۲. نوع دوم تولید، که ..... نام دارد از ترکیب و تبدیل مواد ..... شده یا محصولات بدست آمده از ..... منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها بهدست می‌آید.

- ۱) صنعت - حیات - احیا   ۲) صنعت - احیا - حیات   ۳) کشاورزی - حیات - احیا   ۴) کشاورزی - احیا - حیات

۱۰۳. تفاوت «حیات»، «احیا» و «صنعت» در کدام گزینه، به درستی آمده است؟

- ۱) اولی بهره‌برداری از منابع خام، دومی تبدیل و ترکیب منابع و سومی ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی است.
 ۲) اولی برداشت مستقیم از طبیعت، دومی به تولید رساندن منابع و محصولات طبیعی با کار و ابزار و سومی تولید کالا با ترکیب و تبدیل منابع و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی است.

۱۰۴. نوع سوم تولید، تولید محصولاتی است که محسوس و ملموس ..... و به عبارت امروزین محصولات ..... بهشمار می‌رود. به این دسته از تولیدات، ..... می‌گویند.

- ۱) هستند - نرم - خدمات   ۲) نیستند - نرم - خدمات   ۳) نیستند - سخت - صنعت   ۴) هستند - سخت - صنعت

۱۰۵. کدام گزینه تماماً حاصل نوع دوم تولید است؟

- ۱) زراعت - پرورش شترمرغ - تولید پوشک - بهره‌برداری از مراتع
 ۲) مواد دارویی - باغبانی - پرورش غاز - استفاده از چوب جنگل‌ها
 ۳) تولید پوشک - محصولات پلاستیکی - مواد غذایی - مواد دارویی
 ۴) تولید سوم دفع آفات - شالیکاری - پرورش گلهای زینتی - صید ماهی از دریا

۱۰۶. سومین نوع تولید، شامل تولید چه نوع محصولاتی است و کدام مثال متناسب با آن است؟

- ۱) محصولاتی که باستفاده از منابع طبیعی و کار و تلاش انسان بهدست می‌آید. - پرورش آبزیان
 ۲) محصولاتی که باستفاده از منابع طبیعی و کار و تلاش انسان بهدست می‌آید. - خدمات زنان خانه‌دار
 ۳) محسوس و ملموس نیستند و محصولات نرم بهشمار می‌روند. - پرورش آبزیان
 ۴) محسوس و ملموس نیستند و محصولات نرم بهشمار می‌روند. - خدمات زنان خانه‌دار

۱۰۷. پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر کدام است؟

- الف)** انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند، بدون این که کاری روی آن انجام دهد؛ مثل بهره‌برداری از علف مراتع و چوب جنگل‌ها. این اقدام که موجب مالکیت فردی است ..... نام دارد. **ب)** انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی، همچنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند، مثل زراعت و پرورش ماهی، به این نوع از تولید ..... می‌گویند. **پ)** نوع دیگری از تولید که ..... نام دارد، از ترکیب و تبدیل مواد یا محصولات بدست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی است که محسوس و ملموس نیست و به عبارت امروزی ..... بهشمار می‌رود. به این دسته از تولیدات ..... می‌گویند.

- ۱) (الف) احیا (ب) حیات (پ) محصولات استراتژیکی (ت) محصولات نرم - سرمایه مالی
 ۲) (الف) احیا (ب) حیات (پ) محصولات استراتژیکی (ت) محصولات راهبردی - خدمات
 ۳) (الف) حیات (ب) احیا (پ) صنعت (ت) محصولات راهبردی - سرمایه مالی
 ۴) (الف) حیات (ب) احیا (پ) صنعت (ت) محصولات نرم - خدمات

انگیزهٔ تولیدکنندگان

۱۰۸. انگیزهٔ فردی اولیهٔ تولیدکنندگان و انگیزهٔ آنان پس از رشد بیشتر عقلی بهتری در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) کسب سود بیشتر - توجه به منافع فردی معنوی
 ۲) رفع نیاز و تأمین منافع شخصی - توجه به منافع فردی معنوی
 ۳) کسب سود بیشتر - توجه به منافع اجتماعی معنوی
 ۴) رفع نیاز و تأمین منافع شخصی - توجه به منافع اجتماعی

۱۰۹. مجموعه‌ای از انگیزه‌های شخصی و خانوادگی مثل ..... در تداوم و توسعه تولید دخیل است.

- ۱) کسب درآمد - انگیزه‌های انسانی و ملی
 ۲) رفع نیاز - انگیزه‌های انسانی و ملی
 ۳) کسب درآمد - رفع نیاز - رفع مضلال اجتماعی

۱۱۰. کدام گزینه معیار تقسیم‌بندی تولیدکنندگان را به مؤسسات انتفاعی و مؤسسات غیرانتفاعی نشان می‌دهد؟

- ۱) سودآوری یا عدم سودآوری
 ۲) درآمدسازی یا عدم درآمدسازی
 ۳) فروش محصول یا فروش خدمات
 ۴) انگیزهٔ فردی یا انگیزهٔ اجتماعی

۱۱۱. کدام عوامل دخیل در تداوم و توسعهٔ تولید هستند؟ مجموعه‌ای از .....

- ۱) انگیزه‌های مادی و معنوی و منافع ملی و اجتماعی
 ۲) منافع پولی و مالی مثل کسب سود و منافع شخصی
 ۳) منافع فردی و اجتماعی و انگیزه‌های اقتصادی و غیراقتصادی

(کلکشی)

عوامل تولید

۱۱۲. طبقه‌بندی درست «عوامل تولید» کدام است و کدام «عامل تولید» نقشی بی‌بدیل در جریان تولید دارد و علت آن کدام است و از متخصصان (ترکیبی)

با چه عنوانی یاد می‌شود؟

- ۱ منابع طبیعی، عوامل انسانی، سرمایه - نیروی انسانی؛ زیرا ترکیب سایر عوامل تولید را بر عهده دارد. - سرمایه انسانی
- ۲ منابع طبیعی، عوامل انسانی، سرمایه - منابع طبیعی؛ زیرا بدون آن امکان تولید وجود ندارد. - سرمایه انسانی
- ۳ سرمایه، تکنولوژی، مدیریت - مدیریت؛ زیرا امروزه مدیران مهم‌ترین نقش را بر عهده دارند. - نیروی کار ماهر
- ۴ سرمایه، تکنولوژی، مدیریت - تکنولوژی؛ زیرا جامعه مدرن نیازمند صنعت مدرن است. - نیروی کار ماهر

۱۱۳. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

- (الف) در فعالیت صنعتی نیز از معدن خامی استفاده می‌شود که از معادن استخراج می‌شود. همه این عناصر جزء چه منابعی هستند؟
(ب) نام دیگر منابع طبیعی کدام است؟

(پ) انسان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی علاوه‌بر کار به سرمایه نیز نیازمند است. کدام دو نوع از سرمایه در اینجا موردنظر است؟

(ت) تا کدام یک از منابع نباشد، امکان استفاده از منابع بیکران و با ارزش طبیعت را پیدا نمی‌کنیم؟

- ۱ (الف) سرمایه ب) زمین پ) سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی ت) تلاش و کار انسان
- ۲ (الف) منابع طبیعی ب) منابع فیزیکی پ) سرمایه انسانی - سرمایه مالی ت) مدیریت
- ۳ (الف) سرمایه ب) منابع فیزیکی پ) سرمایه انسانی - سرمایه فیزیکی ت) مدیریت
- ۴ (الف) منابع طبیعی ب) زمین پ) سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی ت) تلاش و کار انسان

۱۱۴. کدام یک عبارت‌های زیر درست یا نادرست هستند؟

- (الف) به کالاهای بادوام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می‌شود، «سرمایه فیزیکی» می‌گویند.

(ب) کالاهای سرمایه‌ای در طول زمان بادوام هستند و خود آن‌ها در جریان تولید مورد استفاده قرار می‌گیرند و تولید کننده با آن‌ها ارزش افزوده ایجاد می‌کند.

(پ) سرمایه مالی مستقیماً در تولید نقش دارد.

۱ ۲ ۳ ۴ ن - د - ن د - ن - د

۱۱۵. سرمایه مالی صرف کدام یک از موارد زیر نمی‌شود؟

- (۱) اجراء سرمایه‌های فیزیکی (۲) خرید سرمایه‌های فیزیکی (۳) ایجاد ارزش افزوده

۱۱۶. کدام یک از روابط زیر میزان کارآفرینی را به درستی بیان کرده است؟

- ۱ نوآوری ضرب در خطرپذیری
- ۲ مجموع نوآوری و خطرپذیری

۱۱۷. تولیدکنندگان برای تهیه مواد اولیه جهت تولید محصولات خود، اجراء یا خرید محل فعالیت و استخدام نیروی انسانی مبالغی صرف می‌کنند که آن را ..... می‌نامند.

- (۱) هزینه‌های تولید (۲) هزینه‌های فرست

۱۱۸. پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر کدام است؟

- (الف) این گروه از عوامل تولید را خداوند از طریق طبیعت در اختیار ما قرار داده است.

(ب) انسان برای بهره‌برداری از منبع فوق علاوه‌بر ..... به ..... نیازمند است.

(پ) کدام عامل تولید را به اقتصاددانان باعنوان زمین معرفی می‌کنند؟

- ۱ (الف) منابع طبیعی ب) زمین، سرمایه ب) منابع طبیعی
- ۲ (الف) منابع طبیعی ب) کار، سرمایه پ) منابع طبیعی

۱۱۹. به ترتیب بگویید در کشاورزی، صنعت و صیادی منابع طبیعی کدام است؟

- (۱) زمین - کارخانها - ماهیان (۲) زمین - معادن - دریا (۳) گیاهان خودرو - کارخانه‌ها - ماهیان

۱۲۰. علت اهمیت نقش نیروی انسانی در جریان تولید چیست؟

- (۱) نیروی انسانی ناگزیر از تولید بعضی کالاهای خدمات است؛ پس بر متغیرهای کلان جامعه، از جمله توسعه تأثیر می‌گذارد.

- (۲) نیروی انسانی برای به کارگیری ابزار و تجهیزات، بهمنظور بهره‌برداری از منابع طبیعی دارای تخصص و مهارت است.

- (۳) تولید و فراهم آوردن محصولات مورد نیاز باستفاده از منابع طبیعی نیازمند کار و تلاش نیروی انسانی است.

- (۴) انجام پاره‌ای از فعالیت‌های تولیدی نیازمند درجات بسیار بالای تخصص و دانش فنی است.

۱۲۱. علت این که نیروی انسانی برترین عامل تولید شمرده می‌شود، کدام است؟

- (۱) نیروی انسانی در رده‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

- (۲) نیروی انسانی وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را بر عهده دارد.

- (۳) رفتارهای اقتصادی هریک از افراد جامعه بر متغیرهای کلان جامعه تأثیر می‌گذارد.

- (۴) نیروی انسانی، چه تولید کننده باشد و چه مصرف کننده بر توسعه اقتصادی جامعه مؤثر است.

۱۲۲. کدام گزینه عوامل مولد انسانی را به طور دقیق نشان می‌دهد؟

- (۱) نیروی کار - صاحب کار - مدیر

- (۲) مدیر - صاحب کار - متخصص

۱۲۳. سرمایه فیزیکی محصول کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) کار گذشته‌های انسان

- (۲) منابع طبیعی و زمین تغییریافته

(مفهومی)

(ترکیبی)

(مفهومی)

(مفهومی)

(مفهومی)

(ترکیبی)

(ترکیبی)

۱۲۴. کدام یک حاصل کار گذشته انسان‌ها است؟

- زمین‌های حاصل خیزی که برای انجام فعالیت‌های کشاورزی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.
- مواد خام موجود در معادن که در فعالیت‌های صنعتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ابزار و تجهیزات مورد نیازی که به منظور بهره‌برداری از منابع طبیعی به کار می‌رود.
- منابع موجود در آب دریا که در فعالیت‌های صیادی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

۱۲۵. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

- (الف) در اقتصاد از متخصصان با چه عنوانی یاد می‌شود؟
- (ب) بدون وجود کدام‌یک، امکان استفاده از منابع طبیعی وجود ندارد؟
- (پ) کدام‌یک در برگیرنده مجموعه امکاناتی است که به عنوان حاصل کار گذشته انسان در جریان تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد؟
- (۱) (الف) سرمایه انسانی (ب) نیروی انسانی (پ) سرمایه فیزیکی
- (۲) (الف) کارآفرین (ب) عامل کار (پ) سرمایه انسانی
- (۳) (الف) کارآفرین (ب) عامل کار (پ) زمین

۱۲۶. عامل سرمایه فیزیکی .....

- همان پولی است که برای خرید عوامل تولید به صاحبان آن پرداخت می‌شود.
- زمینی است که برای انجام فعالیت‌های کشاورزی در اختیار افراد قرار داده می‌شود.
- مواد اولیه‌ای است که در جریان تولید کالا و خدمات مورد نیاز انسان به کار می‌رود.
- ماشین‌آلات و ملزومات بادوامی هستند که خدمات حاصل از آنها در جریان تولید به کار می‌رود.

۱۲۷. کدام گزینه جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟

- (الف) فردی زمینی را در اختیار می‌گیرد تا در آن کشاورزی کند یا از معادن آن بهره‌برداری کند..... در مقابل، آنچه که به صاحب زمین پرداخت می‌کند..... گفته می‌شود. (ب) ..... در برگیرنده مجموعه ابزار، تجهیزات و ماشین‌آلات تولیدی است که در جریان تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد. (پ) نیروی انسانی کار گرفته می‌شود تا بتواند از منابع طبیعی بهره‌برداری کند و به تولید کالاها و خدمات بپردازد در مقابل کار به او ..... تعلق می‌گیرد. (ت) به مبالغ و جووه‌ی که تولیدکنندگان برای تولید مصرف می‌کنند، در اصطلاح اقتصادی ..... می‌گویند.

- (الف) سود (ب) منابع طبیعی (پ) بهره و دستمزد (ت) هزینه‌های نهایی تولید
- (الف) اجاره (ب) سرمایه فیزیکی (پ) حقوق و دستمزد (ت) هزینه‌های تولید
- (الف) بهره (ب) سرمایه فنی (پ) سود و مزد (ت) هزینه‌های نهایی تولید
- (الف) اجاره (ب) سرمایه مالی (پ) مزد و بهره (ت) هزینه‌های تولید

۱۲۸. در رابطه با متن زیر کدام تحلیل درست است؟

«دستگاه چاپ برای یک چاپخانه‌دار و تراکتور برای کشاورز از نهاده‌های تولید به حساب می‌آید.»

- از مهم‌ترین نهاده‌های اصلی تولید هستند که نقش آنها در جریان تولید بی‌بدیل است، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل بر عهده این نهاده است.
- از نهاده‌های فرعی تولید هستند که اداری منقول هستند و مستقیماً در تولید نقش ندارند، بلکه با تبدیل به عوامل تولید دیگر، به تولید کمک می‌کنند.
- برای بهره‌برداری از منابع طبیعی علاوه‌بر کار به سرمایه نیز نیاز است. یکی از این عوامل «سرمایه» است که مستقیماً در تولید نقشی ندارد؛ اما به فرایند تولیدی کمک می‌کند، اگرچه تأثیری در افزایش ارزش محصولات ندارد.
- یکی از نهاده‌های تولید سرمایه فیزیکی است که به کالاهای بادوام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می‌شود، گفته می‌شود. این عوامل در طول زمان بادوام بوده و خدمات آنها در جریان تولید موجب ایجاد ارزش افزوده می‌شود.

۱۲۹. کدام یک شاخص مناسبی برای فرد کارآفرین است و «سرمایه انسانی» به کدام عامل از نهاده‌های تولید گفته می‌شود؟

- (۱) خلاق و نوآور - ماهر (۲) نوآور و خطرپذیر - متخصص (۳) خلاق و نوآور - مدیر (۴) نوآور و خطرپذیر - صاحب کار

سازمان تولید

۱۳۰. مفهوم سازمان تولید در پاسخ به کدام پرسش ایجاد شده است؟

- (۱) تولیدکننده و مصرفکننده اصلی کدام است؟
- (۲) مصرفکننده نهایی و نیازهای آن برای تولیدکننده چیست؟
- (۳) تولیدکننده نهایی و صاحب اصلی محصول تولیدی کیست؟

۱۳۱. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

- (الف) تعیین کننده جایگاه و نقش هر یک از عوامل تولید ..... است.

- (ب) در صورتی که سازمان تولید، ..... باشد همه عوامل تولید صاحب اصلی محصول تولیدی هستند.
- (پ) درستی یا نادرستی این عبارت را تعیین کنید: «محصول یا ارزش محصول در سازمان تولیدی مشارکتی همواره به صورت مساوی میان عوامل تولید تقسیم می‌شود.»

- (ت) آیا سازمانی از تولید وجود دارد که فقط یک فرد تمام منافع، خطر و هزینه‌های تولید را بر عهده بگیرد؟

- (۱) (الف) مدیریت (ب) تعاضی (پ) درست (ت) خیر

- (۲) (الف) سازمان تولید (ب) تعاضی (پ) درست (ت) خیر

- (۳) (الف) سازمان تولید (ب) مشارکتی (پ) نادرست (ت) بله

۱۳۲. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

- (الف) «اقتصاددان» کدام نوع از عوامل مولد است؟

- (ب) «احترام به قانون»، «بزار تولید» و «آنچه صرف خرید زمین یا اجاره آن می‌شود». به ترتیب کدام نوع از سرمایه هستند؟

- (پ) وقتی تمام منافع، خطر و هزینه‌های تولید به عهده صاحب تولید است، سایر عوامل تولید چه چیزی می‌گیرند؟

- (۱) (الف) سرمایه انسانی (ب) سرمایه اجتماعی - سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی (پ) مزد یا اجاره

- (۲) (الف) سرمایه انسانی (ب) سرمایه معنوی - سرمایه مالی - سرمایه فیزیکی (پ) مزد یا اجاره

- (۳) (الف) سرمایه اجتماعی (ب) سرمایه انسانی - سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی (پ) مزد و اجاره

- (۴) (الف) سرمایه اجتماعی (ب) سرمایه معنوی - سرمایه مالی - سرمایه فیزیکی (پ) مزد و اجاره

۱۳۳. آنگاه که کسب و کار تولیدی به صورت «مشارکتی» سازماندهی شده باشد، می‌توان گفت:

- ۱ عوامل تولید همه با هم در فرایند تولید مشارکت می‌کنند و ارزش محصول به آن صورت که صاحب تولید مشخص کرده، بین آنها تقسیم می‌شود.
- ۲ تعدادی از عوامل اصلی تولید، مسئولیت تولید را بر عهده دارند و سایر عوامل تولید از سود کمتری برخوردارند.
- ۳ همه عوامل تولید صاحب محصول هستند و عواید به طور مساوی یا طبق آنچه توافق شده، بین آنها تقسیم می‌شود.
- ۴ مالک اصلی کسب و کار تولیدی، محصول با ارزش مساوی و عادلانه بین عوامل تولید توزیع می‌کند.

۱۳۴. در هر کسب و کاری توزیع درآمد بین عوامل تولید باید.....

- ۱ به نسبتی که مالک محصول تولیدی در نظر دارد و موافق است، بین عوامل تولید تقسیم شود.
- ۲ به فردی که مسئولیت تولید را بر عهده دارد، سود تعلق گیرد و به سایر عوامل دستمزد پرداخت شود.
- ۳ عادلانه و براساس میزان مشارکت آنها در تولید و قبول خطر باشد.
- ۴ به نسبتی مساوی بین عوامل انسانی تقسیم شود و به سایر عوامل منافع کمتری تخصیص باید.

۱۳۵. انواع سازمان‌های تولیدی به چه گروه‌هایی تقسیم می‌شوند و توزیع درآمد در آن‌ها باید چگونه باشد؟

- ۱ تعاضنی، تضامنی، مختلط، نسبی - باید عادلانه و براساس میزان مشارکت آنها در تولید و قبول خطر باشد.
- ۲ سهامی خاص، سهامی عام، داشتن بنیان، تعاضنی - باید عادلانه و براساس میزان نفعی که در فعالیت می‌برند، باشد.
- ۳ مسئولیت محدود، تجاری، تخصصی، خصوصی - باید عادلانه و براساس میزان نفعی که در فعالیت می‌برند، باشد.
- ۴ تعاضنی، خصوصی، سهامی خاص، سهامی عام - باید عادلانه و براساس میزان مشارکت آنها در تولید و قبول خطر باشد.

۱۳۶. «تعاضنی مصرف رفاه کارگران» مثالی برای کدام نوع سازمان تولیدی است و تقسیم سود و زیان آن چگونه است؟

- ۱ تعاضنی - با تصمیم دولت
- ۲ خصوصی - با نسبت مورد توافق
- ۳ خصوصی - با تصمیم دولت

هزینه تولید

۱۳۷. کدام یک در ارتباط با هزینه‌های تولید نادرست است؟

- ۱ وقتی محلی را به عنوان کارگاه اجاره می‌کنیم.
- ۲ مبالغی که تولیدکنندگان کفشن برای تولید کفشن، صرف می‌کنند.
- ۳ کشاورزی که تا قبل از خرمن کردن و به دست آوردن عایدی هزینه می‌کند.
- ۴ وقتی که پدرatan اتومبیل جدید و خانه نو خریداری می‌کند.

۱۳۸. در اسلام، سرمایه ..... نمی‌تواند همانند سرمایه ..... اجاره بگیرد.

- ۱ فیزیکی - مالی
- ۲ اجتماعی - مالی
- ۳ اجتماعی - فیزیکی
- ۴ اجتماعی - فیزیکی

۱۳۹. از دیدگاه اقتصاد اسلامی کدام مورد مجاز نیست و علت کدام است؟

- ۱ پرداخت اجاره به مالک سرمایه مالی - ربا در اسلام حرام است.
- ۲ پرداخت پول به مالک سرمایه فیزیکی - ربا در اسلام حرام است.
- ۳ مشارکت مالک سرمایه مالی در سود و زیان - سود پول در اسلام حرام است.
- ۴ مشارکت مالک سرمایه فیزیکی در سود و زیان - بهره پول در اسلام حرام است.

۱۴۰. صاحب سرمایه مالی انتظار دارد در مقابل در اختیار قراردادن سرمایه خود .....

- ۱ بهره مناسبی به سرمایه او پرداخته شود.
- ۲ مقداری از محصول تولیدی به او داده شود.
- ۳ در عایدی مؤسسه تولیدی شریک باشد.
- ۴ به سرمایه‌اش هم سود و هم بهره تعلق گیرد.

۱۴۱. در اقتصاد اسلامی به کدام دلیل، به عوامل انسانی در فرایند تولید چند انتخاب داده می‌شود و کدام‌اند؟

- ۱ اهمیت انسان - دو انتخاب، یکی به عنوان صاحب تولید و سهم برندۀ از سود و زیان شریک نشود.
- ۲ اهمیت ربا - دو انتخاب، یکی مشارکت در تولید به صورت قرض‌الحسنه و دیگری به عنوان اجاره‌بگیر از سرمایه مالی خود
- ۳ اهمیت انسان - سه انتخاب، یکی به عنوان صاحب تولید و سهم برندۀ از سود و زیان و دوم به عنوان اجاره‌بگیر از سرمایه مالی خود و سوم به عنوان حقوق بگیر که در سود و زیان شریک نشود.
- ۴ اهمیت ربا - سه انتخاب، یکی به عنوان صاحب تولید و سهم برندۀ از سود و زیان که نتواند سرمایه خود را اجاره دهد، دوم به عنوان صاحب کار که ریسک کننده در ضرر و سود تولید است و سوم به عنوان مزدیگیر که توانایی مشارکت نیز دارد.

درآمد و سود

۱۴۲. در چه صورت، به ترتیب می‌توان گفت: «یک تولیدکننده متحمل زیان نشده است.» و «تولیدکننده دیگر سود کرده است؟»

- ۱ نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، عدد منفی باشد. - نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، عدد مثبت باشد.
- ۲ نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، عدد مثبت باشد. - نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، عدد منفی باشد.
- ۳ نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، برابر با عدد صفر یا کمتر از صفر باشد. - نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، عدد مثبت باشد.
- ۴ نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، برابر با عدد صفر یا بیشتر از صفر باشد. - نقاوت درآمد و هزینه‌های تولید، عدد مثبت باشد.

۱۴۳. وقتی سخن از هزینه‌های مستقیم تولید است، این هزینه‌ها شامل کدام موارد است؟

- ۱ مبالغی که تولیدکننده در ازای اجاره یا فروش عوامل تولید خود می‌توانست به دست آورد.
- ۲ مبالغی که تولیدکنندگان برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آنها می‌پردازند.
- ۳ مبالغی که تولیدکنندگان با بت سود و زیانی که به دست می‌آورند به عوامل تولید می‌پردازند.
- ۴ هزینه‌هایی که تولیدکننده برای ایجاد فرصت بازاریابی و توسعه بازار پرداخت می‌کند.

۱۴۴. کدام یک، از اقدامات تولیدکنندگان برای به دست آوردن سود بیشتر یا جلوگیری از زیان، محسوب نمی‌شود؟

- ۱ کاهش میزان تولید کالا و خدمات
- ۲ فروش کالا با قیمت مناسب همراه با بازاریابی
- ۳ استخدام نیروی کار ضروری در مصرف مواد اولیه

(ترکیبی)

۱۴۵. کدام یک پاسخ درست و مناسبی برای پرسش‌های زیر است؟

الف) تولیدکنندگان با ایجاد تغییر در کدام مورد، سعی می‌کنند از وضعیت زیان دوری جویند؟

ب) سود مورد محاسبه در برگه‌های مالیاتی با چه عنوانی است؟

پ) منظور از زمین، به عنوان یکی از نیازهای تولیدکنندگان کدام است؟

الف) افزایش تولید ب) ارزش افزوده پ) زمین‌های قابل کشت

الف) افزایش تولید ب) ویژه پ) منابع طبیعی

الف) کاهش هزینه‌های تولید ب) ویژه پ) منابع طبیعی

الف) کاهش هزینه‌های تولید ب) ارزش افزوده پ) زمین‌های قابل کشت

۱۴۶. کدام یک از فرمول‌های اقتصادی نادرست است؟

۱) کل محصول × قیمت = درآمد

۲) درآمد - کل هزینه‌های تولید = سود ویژه

(کلکاشه)

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

هزینه‌های مستقیم + غیرمستقیم) - درآمد = سود اقتصادی

(ترکیبی)

۱۴۷. عبارت زیر کدام مفهوم اقتصادی را مطرح می‌کند و چگونه منظور می‌شود؟

«اگر تولیدکننده خودش مغازه یا ابزار تولید داشته باشد و یا خودش کار کند به این عوامل تولید هزینه‌ای در ظاهر پرداخت نمی‌کند. هرچند تولیدکننده برای زمین یا تراکتور خود به ظاهر هزینه‌ای نپرداخته، در واقع هزینه‌ای کرده است؛ چراکه می‌توانست آن‌ها را به دیگری اجاره دهد و درآمد کسب کند.»

۱) هزینه فرصت - در محاسبه سود اقتصادی تولیدکننده در نظر گرفته می‌شود.

۲) هزینه استهلاک - در محاسبه تولید خالص ملی (یا داخلی) منظور می‌شود.

۳) هزینه مستقیم تولید - در محاسبه سود ویژه در نظر گرفته می‌شود.

۴) هزینه غیرمستقیم تولید - در محاسبه سود حسابداری منظور می‌شود.

۱۴۸. مطلب «کشاورزی زمین خود را به کشت محصولی اختصاص داده است؛ اما وی می‌توانست آن را به فرد دیگری اجاره دهد و درآمد کسب کند.»

(مفهومی)

بیانگر کدام مورد درست است؟

۱) سود حاصل از فعالیت تولیدی کشاورز، هزینه فرصت به کارگیری زمین شخصی کشاورز است که به دیگری واگذار نشده است.

۲) درآمد حاصل از فروش محصول کشاورزی باید در فرم اظهارنامه مالیاتی درج شود تا سود و زیان به طور واقعی باشد.

۳) میزان ضرر کشاورز برابر است با مبلغ اجاره زمین که از دست داده است، در حالی که می‌توانست آن را به دست آورد.

۴) مبلغ اجاره زمین به عنوان هزینه فرصت باید در محاسبه هزینه‌ای کل تولید به عنوان هزینه غیرمستقیم منظور گردد.

۱۴۹. کدام گزینه پاسخ درست و کاملی برای این پرسش «چگونه می‌توان بدون افزایش تولید، بر میزان سود تولیدکننده افزود؟» است؟

(مفهومی)

با صرفه‌جویی، افزایش بهرهوری، بازاریابی و تعیین قیمت مناسب برای محصول

با افزایش قیمت و پیداکردن بازار خوب برای محصول و صرفه‌جویی

با صرفه‌جویی و فروختن کالا با قیمت مناسب و استخدام نیروی کار ارزان قیمت

پایین‌آوردن هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم و بازاریابی محصولات

۱۵۰. کدام گزینه به «ارزش افزوده» اشاره ندارد؟

۱) مادری که برای فرزندان خود از باعجه منزل خود سبزی می‌چیند.

۲) راننده کامیون حمل بار از مزرعه به فروشگاه

۳) کشاورزی که برای خانواده خود قسمتی از محصول مزرعه را می‌برد.

۴) کارگر خوش‌چینی که اجازه دارد هنگام کار از محصول تناول کند.

۱۵۱. کدام گزینه حاوی پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) به نیروی انسانی ..... و به سرمایه فیزیکی ..... تعلق می‌گیرد.

ب) هزینه غیرمستقیم، هم‌تراز کدام هزینه گرفته می‌شود؟

پ) محصول نرم در کدامیک از انواع تولید می‌گنجد؟

۱) الف) بهره، شرکت در عایدی ب) هزینه مستقیم - سود حسابداری ب) نوع سوم

الف) مزد، شرکت در عایدی ب) هزینه فرصت ب) نوع دوم

الف) مزد، اجاره ب) هزینه فرصت ب) نوع سوم

الف) بهره، اجاره ب) هزینه مستقیم - سود حسابداری ب) نوع دوم

۱۵۲. کدام یک از عبارت‌ها درست و کدام یک نادرست است؟

الف) یکی از راههای بالابردن سود بازاریابی است.

ب) انسان‌های اولیه از طریق حیاً موفق به خلق محیطی مناسب جهت تولید شده‌اند.

پ) یک محصول × قیمت = درآمد

ت) هزینه غیرمستقیم مربوط به حسابداری است.

۱) د - ن - د - ن - ن

۲) ن - د - ن - د - ن

۳) د - ن - د - ن - د

۴) د - ن - د - ن

کزینه ۴ در این مسائل ابتدا باید درآمد سالیانه و مجموع هزینه‌های سالیانه را محاسبه و سپس هزینه‌ها را از درآمد کم کنید. اگر از شما خواسته شد، سود یا زیان ماهیانه را محاسبه کنید، باید سود یا زیان سالیانه را بر عدد ۱۲ تقسیم کنید. محاسبه درآمد سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۶۴ = ۲۲۰ \times ۱,۲۰,۰۰۰ = \text{قیمت هر دستگاه} \times \text{تعداد دستگاه تولید شده در سال} = \text{درآمد سالیانه}$$

برای محاسبه هزینه‌های سالیانه، ابتدا باید میزان اجاره سالیانه و مجموع حقوق سالیانه کارگران را به دست آوریم:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۵ \times ۸۵,۰۰۰ = ۱۲,۷۵,۰۰۰ = \text{حقوق ماهیانه} \times \text{تعداد کارمندان} = \text{مجموع حقوق ماهیانه} \times \text{کارمندان}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲,۷۵,۰۰۰ = \text{مجموع حقوق ماهیانه} \times \text{کارمندان} = \text{مجموع حقوق سالیانه} \times \text{کارمندان}$$

در این مرحله هزینه‌های سالیانه را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۱۲ = \text{اجاره ماهیانه} = \text{میزان اجاره سالیانه} = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۸۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

محاسبه سود یا زیان سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۵۲۷,۹۰۰,۰۰۰ = ۲,۶۴,۰۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه} \times \text{تعداد} - \text{درآمد} = \text{سود} \text{ یا} \text{ زیان} \text{ سالیانه}$$

عدد به دست آمده، عدد مثبت، یعنی بالاتر از صفر است؛ پس می‌گوییم تولیدکننده «سود» داشته است. اگر منفی بود تولیدکننده متضرر شده است. ([صفحه ۳۶ کتاب درس](#))

کزینه ۵ محاسبه درآمد سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = \text{قیمت هر دستگاه} \times \text{تعداد} = \text{درآمد سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴ \times ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{حقوق ماهیانه} \times \text{تعداد} = \text{درآمد سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۹,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع حقوق ماهیانه} \times \text{تعداد} = \text{مجموع حقوق سالیانه} \times \text{کارگران}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = \text{اجاره ماهیانه} = \text{میزان اجاره سالیانه}$$

در این مرحله می‌توانیم مجموع هزینه‌های سالیانه را محاسبه کنیم:

$$\text{هزینه} \times \text{تعداد} = \text{اجاره} \times \text{تعداد} + \text{حقوق} \times \text{تعداد} = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۹,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۴,۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۳,۲۰۲,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

محاسبه سود یا زیان سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۶۳,۲۰۲,۰۰۰ = ۱۶۱,۷۹۸,۰۰۰ = \text{هزینه} \times \text{تعداد} - \text{درآمد} = \text{سود} \text{ یا} \text{ زیان} \text{ سالیانه}$$

عدد به دست آمده، عدد مثبت، یعنی بالاتر از صفر است؛ پس می‌گوییم تولیدکننده «سود» داشته است. اگر منفی بود تولیدکننده متضرر شده است. ([صفحه ۳۷ کتاب درس](#))

کزینه ۶ محاسبه درآمد سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۱۵,۰۰۰,۰۰۰ = \text{قیمت هر دستگاه} \times \text{تعداد} = \text{درآمد سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۸,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{حقوق ماهیانه} \times \text{تعداد} = \text{درآمد سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰۰,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع حقوق سالیانه} \times \text{کارگران}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۱۲ = \text{اجاره ماهیانه} = \text{میزان اجاره سالیانه}$$

در این مرحله می‌توانیم مجموع هزینه‌های سالیانه را محاسبه کنیم:

$$\text{هزینه} \times \text{تعداد} = \text{اجاره} \times \text{تعداد} + \text{حقوق} \times \text{تعداد} = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۰۰,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۷۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

سود یا زیان سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = -۱۰۹,۰۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه} \times \text{تعداد} - \text{درآمد} = \text{سود} \text{ یا} \text{ زیان} \text{ سالیانه}$$

عدد به دست آمده، عدد منفی است؛ پس می‌گوییم تولیدکننده «ضرر» داشته است.

کزینه ۷ محاسبه درآمد سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۳,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{قیمت هر دستگاه} \times \text{تعداد} = \text{درآمد سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۹۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{حقوق ماهیانه} \times \text{تعداد} = \text{مجموع حقوق ماهیانه} \times \text{کارمندان}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۱۵۲,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع حقوق سالیانه} \times \text{کارگران}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۹۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{اجاره ماهیانه} = \text{میزان اجاره سالیانه}$$

$$\text{هزینه} \times \text{تعداد} = \text{اجاره} \times \text{تعداد} + \text{حقوق} \times \text{تعداد} = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۱۵۲,۰۰۰,۰۰۰ + ۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۳۸۸,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

سود یا زیان سالیانه:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۲,۳۸۸,۰۰۰,۰۰۰ = -۱,۰۵۲,۰۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه} \times \text{تعداد} - \text{درآمد} = \text{سود} \text{ یا} \text{ زیان} \text{ سالیانه}$$

کزینه ۸ ابتدا درآمد سالیانه را محاسبه می‌کنیم (برای محاسبه هزینه‌های سالیانه، ابتدا باید هزینه‌های ماهیانه را به هزینه‌های سالیانه تبدیل کنیم).

ریال $۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۷۶,۰۰۰,۰۰۰ = \text{قیمت هر دستگاه} \times \text{تعداد} = \text{درآمد سالیانه}$

برای محاسبه هزینه‌های سالیانه، ابتدا باید هزینه‌های ماهیانه را به هزینه‌های سالیانه تبدیل کنیم:

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶ \times ۴,۵۰۰,۰۰۰ = \text{حقوق ماهیانه} \times \text{تعداد} = \text{درآمد سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع حقوق ماهیانه} \times \text{تعداد} = \text{مجموع حقوق سالیانه} \times \text{کارگران}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{اجاره ماهیانه} = \text{میزان اجاره سالیانه}$$

در این مرحله می‌توانیم هزینه‌های سالیانه را محاسبه کنیم:

$$\text{هزینه} \times \text{تعداد} = \text{اجاره} \times \text{تعداد} + \text{حقوق} \times \text{تعداد} = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۳۷۶,۰۰۰,۰۰۰ + ۵,۵۵۰,۰۰۰ = ۴۶۹,۹۵۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های سالیانه}$$

$$\text{ریال } ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۶۹,۹۵۰,۰۰۰ = -۹۳,۹۵۰,۰۰۰ = \text{هزینه} \times \text{تعداد} - \text{درآمد} = \text{سود} \text{ یا} \text{ زیان} \text{ سالیانه}$$

عدد به دست آمده، منفی است؛ پس می‌گوییم تولیدکننده «ضرر» کرده است. ([صفحه ۳۹ کتاب درس](#))

۶۹. گزینه ۳ ابتدا درآمد سالیانه را محاسبه می کنیم (برای محاسبه هزینه های سالیانه، ابتدا باید هزینه های ماهیانه را به هزینه های سالیانه تبدیل کنیم).
 ریال $6,650,000,000 = 665,000,000 \times 700 \times 95,000$ = قیمت هر دستگاه $\times$ تعداد دستگاه تولید شده در سال = درآمد سالیانه

برای محاسبه هزینه های ماهیانه را به هزینه های سالیانه تبدیل کنیم:

ریال $32,000,000 = 8 \times 4,000,000$ = حقوق ماهیانه هر کارگر $\times$ تعداد کارگران = مجموع حقوق ماهیانه کارگران

ریال $32,000,000 \times 12 = 384,000,000$ = مجموع حقوق ماهیانه کارگران = مجموع حقوق سالیانه کارگران

ریال $9,500,000 \times 12 = 114,000,000$ = اجاره ماهیانه = میزان اجاره سالیانه

در این مرحله می توانیم مجموع هزینه های سالیانه را محاسبه کنیم:

هزینه استهلاک سالیانه + ارزش مواد اولیه مورد نیاز سالیانه + حقوق کارگران سالیانه + اجاره سالیانه = مجموع هزینه های سالیانه

ریال $591,700,000 = \frac{1}{100} \times (665,000,000 + 384,000,000 + 7,250,000)$ = مجموع هزینه های سالیانه

محاسبه سود یا زیان سالیانه: ریال $73,300,000 - 591,700,000 = 665,000,000$ = هزینه های سالیانه - درآمد سالیانه = سود یا زیان (سالیانه)

عدد به دست آمده، مثبت است: پس می گوییم تولید کننده «سود» کرده است. (صفحه ۲۹۰ کتاب درس)

۷۰. گزینه ۳ محاسبه درآمد سالیانه: ریال $665,000,000 = 665,000,000 \times 700 \times 95,000$ = قیمت هر دستگاه $\times$ تعداد دستگاه تولید شده در سال = درآمد سالیانه

برای محاسبه هزینه های سالیانه، ابتدا باید هزینه های ماهیانه را به هزینه های سالیانه تبدیل کنیم:

ریال $32,000,000 = 8 \times 4,000,000$ = حقوق ماهیانه هر کارگر $\times$ تعداد کارگران = مجموع حقوق ماهیانه کارگران

ریال $32,000,000 \times 12 = 384,000,000$ = مجموع حقوق ماهیانه کارگران = مجموع حقوق سالیانه کارگران

ریال $9,500,000 \times 12 = 114,000,000$ = اجاره ماهیانه = میزان اجاره سالیانه

در این مرحله می توانیم مجموع هزینه های سالیانه را محاسبه کنیم:

هزینه استهلاک سالیانه + ارزش مواد اولیه مورد نیاز سالیانه + حقوق کارگران سالیانه + اجاره سالیانه = مجموع هزینه های سالیانه

ریال $591,700,000 = \frac{1}{100} \times (665,000,000 + 384,000,000 + 7,250,000)$ = مجموع هزینه های سالیانه

محاسبه سود یا زیان سالیانه حسابداری: ریال $73,300,000 - 591,700,000 = 665,000,000$ = هزینه های سالیانه - درآمد سالیانه = سود یا زیان (سالیانه)

عدد به دست آمده، مثبت است: پس می گوییم تولید کننده «سود» کرده است. برای به دست آوردن

سود ویژه باید هزینه های فرصتی که در صورت سوال گفته شده است را از سود حسابداری کسر کنیم که در این سوال، یک مورد است و آن، هزینه

فرصت اجاره تجهیزات است) ریال $73,300,000 - 300,000 = 73,000,000$ = هزینه های فرصت - سود یا زیان حسابداری (سالیانه)

چون عدد به دست آمده مثبت است: بنابراین سود کرده ایم. (صفحه ۲۹۰ کتاب درس)

۷۱. گزینه ۴ در جدول فوق، هر چهار مورد گفته شد، هزینه است. هزینه ها را پس از محاسبه (در صورت نیاز) جمع می زنیم تا کل هزینه ها را به دست آوریم: ریال $40,500,000 = 40,5 \times 450,000$ = قیمت هر واحد $\times$ تعداد کالای تولید شده = درآمد

ریال $6,000,000 \times 12 = 50,000,000 = 50,000,000 \times 12 \times 12$ = هزینه اجاره ماهانه = هزینه اجاره سالانه

ریال $25,200,000 = 350,000 \times 12 \times 6$ = (کارمند) $\times$ ۶ ماه $\times$ حقوق ماهانه هر فرد = هزینه حقوق کارکنان در یک سال

ریال $5,040,000 = 5,040 \times 20 \times 25,200,000$ = هزینه استهلاک سالیانه

هزینه استهلاک + هزینه خرید مواد اولیه + هزینه حقوق سالانه همه کارمندان + هزینه اجاره سالانه = هزینه های سالانه

ریال $45,140,000 = 45,140,000 + 5,040,000 + 5,040,000 + 8,900,000 + 25,200,000$ = هزینه های سالانه

جواب نهایی مثبت است در نتیجه بنگاه سود کرده است.

ریال $359,860,000 = 359,860,000 - 45,140,000 = 40,5,000,000 - 45,140,000 = 40,5 \times 860,000$ = هزینه - درآمد = سود (زیان) (صفحه ۲۹۰ کتاب درس)

۷۲. گزینه ۱ ابتدا درآمد سالیانه را محاسبه می کنیم. ریال $75,000,000 = 75 \times 300,000$ = قیمت هر واحد $\times$ تعداد کالای تولید شده = درآمد

در جدول فوق، هر چهار مورد گفته شده، هزینه است. هزینه ها را محاسبه می کنیم و سپس همه را جمع می زنیم تا کل هزینه ها را به دست آوریم:

ریال $4,800,000 \times 12 = 40,000,000 = 40,000,000 \times 12$ = هزینه اجاره ماهانه = هزینه اجاره سالانه

ریال $9,600,000 = 200,000 \times 12 \times 4$ = (کارمند) $\times$ ۴ ماه $\times$ حقوق ماهانه هر فرد = هزینه حقوق کارکنان در یک سال

ریال $1,920,000 = 1,920,000 \times 9,600,000$ = هزینه استهلاک سالیانه

هزینه استهلاک + هزینه خرید مواد اولیه + هزینه حقوق سالانه همه کارمندان + هزینه اجاره سالانه = هزینه های سالانه

ریال $20,770,000 = 20,770,000 + 4,450,000 + 1,920,000 = 26,140,000$ = هزینه های سالانه

ریال $20,4,230,000 = 20,4,230,000 - 20,770,000 = 225,000$ = هزینه - درآمد = سود (زیان)

جواب نهایی مثبت است در نتیجه بنگاه سود کرده است. (صفحه ۲۹۰ کتاب درس)

۷۳. گزینه ۳ ابتدا درآمد سالیانه را محاسبه می کنیم. مجموع ارزش های افزوده تولید شده همان درآمد است: یعنی $32,000,000$. برای محاسبه هزینه های سالیانه، فقط هزینه های اعلام شده در صورت تست را با هم جمع می کنیم.

مجموع هزینه ها: ریال $20,250,000 = 20,250,000 + 10,000,000 = 30,250,000$

محاسبه سود یا زیان سالیانه: ریال $32,000,000 - 20,250,000 = 11,750,000$ = هزینه های سالیانه - درآمد سالیانه = سود یا زیان (سالیانه)

(صفحه ۲۹۰ کتاب درس)

کزینه ۴ محاسبه درآمد سالیانه: ۷۴
قیمت هر دستگاه $\times$ تعداد کالای تولید شده در سال = درآمد سالیانه

در این مرحله سود یا زیان سالیانه حسابداری را به دست می آوریم و سپس سود یا زیان سالیانه اقتصادی (ویره):

$$1,000,000,000 - 1,000,000,000 = 1,000,000,000$$

= هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

$$2,000,000,000 - (1,000,000,000 + 110,000,000) = 890,000,000$$

(صفحه ۲۹ - ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۱ محاسبه درآمد سالیانه: ۷۵
قیمت هر دستگاه $\times$ تعداد کالای تولید شده در سال = درآمد سالیانه

محاسبه سود یا زیان سالیانه حسابداری و اقتصادی:

$$2,000,000,000 - 1,000,000,000 = 1,000,000,000$$

= هزینه‌های غیرمستقیم + مستقیم) - درآمد: سود اقتصادی (زیان)

$$(1,000,000,000 \div 4) = 7,500,000$$

(صفحه ۲۹ - ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۱ دقت کنید که معنای عملکرد سالیانه، سود است: پس ابتدا درآمد سالیانه را محاسبه می کنیم. ۷۶

قیمت هر دستگاه $\times$ تعداد کالای تولید شده در سال = درآمد سالیانه

$$2,000,000,000 \times 20,000 = 20,000,000$$

= قیمت هر دستگاه $\times$ تعداد کالای تولید شده در سال = درآمد سالیانه

$$20,000,000 + 350,000,000 + 10,700,000 = 657,000,000$$

در این مرحله سود یا زیان سالیانه را به دست می آوریم که سود حسابداری است چرا که هزینه‌های غیر مستقیم ارائه نشده است)

$$657,000,000 - 443,000,000 = 214,000,000$$

(صفحه ۲۹ - ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۴ ابتدا محاسبه درآمد سالیانه: ۷۷

تفاوت این تست با تست قبلی: حقوق یک کارگر را داریم باید در ده ضرب کنیم تا حقوق ده کارگر را به دست آوریم:

$$12 \times 10 \times 50,000,000 = 6,920,000,000$$

= هزینه‌های مستقیم - درآمد سود = سود حسابداری

$$6,920,000,000 - 10,000,000,000 = 2,930,000,000$$

(صفحه ۲۹ - ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۴ جای‌گذاری دادها در فرمول سود اقتصادی: ۷۸

$$15,000,000 = (11,000 \times 9,000) - \frac{1}{5} \times 15,000,000 \Rightarrow (مستقیم + غیرمستقیم) - درآمد = سود ویره$$

= هزینه‌های مستقیم - ۳,۰۰۰,۰۰۰

(صفحه ۲۹ - ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۴ حاصل ضرب نوآوری در خط پذیری، میزان کارآفرینی است. ۷۹

$$20 \times 10 = 200 \quad 7/5\% = 5\% \quad 18\% \times 14\% = 252/1000 = 25\%$$

کزینه ۱ ۸۰

کزینه ۳ «الف»: کالاهای بادوام سرمایه‌ای در جریان تولید به کار

گرفته می‌شوند: سرمایه فیزیکی / «ب»: سازمان تولید مشخص کننده

جایگاه هر یک از عوامل تولید است. / «پ»: فروش محصولات و

دریافت پول آنها برابر درآمد است. / «ت»: هزینه‌ها - درآمدها =

سود (زیان) ۸۱ (صفحه ۲۶ - ۲۷ - ۲۹ کتاب درس)

کزینه ۲ «الف»: هزینه‌ها - درآمدها = سود / «ب»: سه دسته

نیازهای عده تولید کنندگان: «منابع طبیعی، نیروی انسانی و سرمایه» از

آنها با عنوان «عوامل تولید» نیز نام می‌برند. / «پ»: انسان برای

بهره‌برداری از منابع طبیعی به کار و سرمایه نیازمند است. / «ت»:

هزینه‌های تولید: مخارجی که تولید کنندگان برای خرید «عوامل تولید» به

صاحبان آنها می‌پردازن. / «ث»: در جریان تولید به کارگران و کارمندان

خود «مزد» و یا «حقوق» می‌پردازن. ۸۲ (صفحه ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۲ «الف»: سرمایه فیزیکی (تجهیزات) حاصل کار گذشته

انسان‌هاست. / «ب»: پول حاصل از فروش محصولات درآمد است.

نه هزینه تولید. / «پ»: قیمت سرمایه که به صاحبان آن تعلق

می‌گیرد، سود است. ۸۳ (صفحه ۲۶ - ۲۷ - ۲۸ کتاب درس)

کزینه ۴ مابه التفاوت درآمد و هزینه، سود است. ۸۱ (صفحه ۲۸ کتاب درس)

کزینه ۳ هزینه‌ها - درآمدها = سود (زیان) ۸۲ (صفحه ۲۹ کتاب درس)

کزینه ۲ راهکارهای جلوگیری از ضرر: ۱. ایجاد بازار جدید به کمک

بازاریابی ۲. روش صرفه‌جویی ۳. افزایش بهره‌وری ۸۳ (صفحه ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۲ برای تولید کالایی با کیفیت بیشتر در وهله اول هزینه‌های

تولید بیشتر می‌شود. (رد گزینه «۱» و «۴») یک روش دیگر برای پاسخ‌گویی

به تست یادتان باشد که فردی که به کیفیت کالای تولیدی می‌اندیش، به

فکر سود در آیده است. ۸۴ (صفحه ۳۱ کتاب درس)

کزینه ۲ با صرفه‌جویی در هزینه‌های تولید ممکن است کیفیت

کالای تولیدی باید و به کسب سود در بلندمدت منجر نشود. ۸۵ (صفحه ۳۱ کتاب درس)

کزینه ۴ کسب سود بیشتر در طولانی مدت حاصل تولید کالا با

کیفیت بالاتر است. ۸۶ (صفحه ۳۰ کتاب درس)

کزینه ۴ در جریان تولید از امکانات و منابعی استفاده می‌کنیم که

خداآوند از طریق طبیعت در اختیار ما قرار داده است. مانند مواد خام

استخراجی از معادن در فعالیت‌های صنعتی به کار گرفته می‌شوند. ۸۷ (صفحه ۳۱ کتاب درس)

۱. گزینه ۳ «**تحلیل گزینه‌ها: گزینه ۱**: زراعت، پرورش شترمرغ «احیا»، تولید پوشاک، «صنعت» و بهره‌برداری از مراتع را دقیق یاد بگیرید که «حیاتز» است. / **گزینه ۲**: مواد دارویی «صنعت»، با غبانی و پرورش غاز، «احیا» و استفاده از چوب جنگل‌ها. «حیاتز» است. / **گزینه ۳**: همه موارد «صنعت» هستند. / **گزینه ۴**: تولید سومون دفع آفات، صنعت، شالیکاری و پرورش گلهای زبتنی، «احیا» و صید ماهی از دریا. «حیاتز» است.

۱. ۰۶ گزینه ۲ گزینه ۱: پرورش آبزیان اشاره به نوع اول تولید و حیاتز / گزینه ۲: نوع دوم تولید / **گزینه ۳**: نوع دوم تولید گزینه ۴: خدمات

۱. ۰۷ گزینه ۳ «الف»: حیاتز: برداشت مستقیم از طبیعت بدون انجام کاری روی آن / «ب»: احیا: استفاده از طبیعت و انجام کار بر روی آن / «پ»: صنعت / «ت»: خدمات: تولید محصولاتی که محسوس و ملموس نیستند و به عبارت امروزی محصولات «نرم» به شمار می‌رود.

۱. ۰۸ گزینه ۴ انگیزه اولیه افراد، برطرف کردن نیازهای خود و خانواده و تأمین منافع شخصی و انگیزه دیگر که با رشد عقلی به دست می‌آید.

توجه افراد به منافع ملی و اجتماعی است.

۱. ۰۹ گزینه ۱ مجموعه‌ای از انگیزه‌های شخصی و خانوادگی مثل کسب درآمد و انگیزه‌های انسانی و ملی در تداوم و توسعه تولید دخیل است.

۱. ۱۰ گزینه ۲ تولیدکنندگان و مؤسسات براساس انگیزه‌های خود (شخصی و اجتماعی) به دو دسته انتفاعی و غیرانتفاعی تقسیم می‌شوند.

۱. ۱۱ گزینه ۲ مجموعه‌ای از انگیزه‌های شخصی و خانوادگی، مثل کسب درآمد و انگیزه‌های انسانی و ملی در تداوم و توسعه تولید دخیل است.

۱. ۱۲ گزینه ۱ طبقه‌بندی درست عوامل تولید: منابع طبیعی، سرمایه و عوامل انسانی / می‌دانیم نیروی انسانی برترین عامل تولید است: زیرا وظيفة ترکیب سایر عوامل تولید را به عهده دارد. سایر گزینه‌ها رد می‌شود. / از متخصصان به عنوان سرمایه انسانی یاد می‌شود.

۱. ۱۳ گزینه ۳ «الف»: آچه در فعالیت‌های کشاورزی، دامداری و صنعتی استفاده می‌شود، همه جزء منابع طبیعی است. / «ب»: نام دیگر منابع طبیعی: زمین / «پ»: سرمایه فیزیکی و سرمایه مالی / «ت»: تا تلاش و کار انسان نباشد، منابع قابلیت استفاده بیدا نمی‌کنند.

۱. ۱۴ گزینه ۲ «الف»: درست / «ب»: نادرست، خدمات کالاهای سرمایه‌ای (نه خود آنها) در طول زمان در جریان تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد. / «پ»: نادرست، سرمایه مالی با تبدیل به عوامل تولید دیگر، در تولید نقش ایفا می‌کند.

۱. ۱۵ گزینه ۳ ارزش افزوده مستقیماً توسط سرمایه مالی ایجاد نمی‌شود و با خرید یا اجاره سرمایه‌های فیزیکی و زمین و پرداخت دستمزد به عوامل انسانی ایجاد می‌شود.

۱. ۱۶ گزینه ۱ میزان کارآفرینی برابر است با ضرب نوآوری در خط پذیری.

۱. ۱۷ گزینه ۱ گزینه‌های تولید: مبالغی که تولیدکنندگان برای تولید صرف می‌کنند.

۱. ۱۸ گزینه ۳ «الف»: منابع طبیعی: امکانات و منابعی که خداوند از طریق طبیعت در اختیار ما قرار داده است و ما در جریان تولید از آنها استفاده می‌کنیم. / «ب»: انسان برای بهره‌برداری از این منابع طبیعی

۹۱ گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه ۱ و ۳ منابع طبیعی و گزینه ۴ جزء عوامل انسانی محسوب می‌شود. تنها سرمایه فیزیکی گزینه ۲ می‌باشد.

۹۲ گزینه ۴ گزینه‌های مستقیم تولید: اجراء، حقوق، اجراء سرمایه فیزیکی

۹۳ گزینه ۱ منابع باید با برخی اقدامات و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی، به کالاهای و خدماتی تبدیل شوند که بتوانند نیازهای ما را برآورده کند.

۹۴ گزینه ۳ منابع آن گونه که هستند نمی‌توانند مورد استفاده قرار گیرند، برای آماده‌سازی آنها به‌منظور مصرف، نیازمند «کار و تلاش» هستیم.

۹۵ گزینه ۱ انسان قادر خلق اشیا ندارد، اما برخلاف حیوانات می‌تواند با تلاش خود در محیط اطراف خود تغییر و تولید ایجاد نمی‌تواند با محصولات مختلف و تمدن‌ها ساخته‌اند.

۹۶ گزینه ۲ «الف»: تعریف تولید است. / «ب»: نادرست؛ منابع و امکانات آن گونه که هستند نمی‌توانند مورد استفاده قرار گیرند. / «پ»: درست است.

۹۷ گزینه ۱ «الف»: سبب‌زنی در سالاد الوبه، کالای مصرفی و گوجه فرنگی برای تولید رب، کالای واسطه‌ای محسوب می‌شود. / «ب»: بیانگر مفهوم «تولید». / «پ»: مشاور مالی و حقوقی هر دو خدمات واسطه‌ای هستند؛ چرا که بعد از مشورت گرفتن از این دو، هنوز کار تمام نشده است. ساختمان تجاری و مسکونی هردو کالای سرمایه‌ای، پوشاک و غذا نیز هردو کالای ضروری مصرفی هستند. تفاوت در دو بخش آخر گزینه‌ها: چرم کالای واسطه‌ای است، اما آرد می‌تواند کالای مصرفی برای تهیه نان در منزل باشد. دندان‌پزشکی و بینایی‌سنگی هر دو خدمات نهایی هستند.

۹۸ گزینه ۲ «الف»: ایده‌ها و نوآوری‌ها حاصل فعالیت‌های تولیدی‌اند. / «ب»: زنان خانه‌دار و تعمیرکاران تولیدکننده خدمات‌اند. / «پ»: تولیدکنندگان با تولید خود، ارزش افزوده ایجاد می‌کنند.

۹۹ گزینه ۳ «الف»: تعریف تولید / «ب»: همه فعالان اقتصادی تولیدکننده محصول هستند. / «پ»: تولیدکنندگان با فعالیت خود، ارزش افزوده می‌کنند.

۱۰۰ گزینه ۲ «الف»: اولین نوع تولید: حیاتز و احیا / «ب»: زیرا همراه با کار و استفاده از ابزار روی منابع طبیعی هستند، احیا است. / «پ»: تعریف احیا

۱۰۱ گزینه ۲ برداشت محصول آماده طبیعت بدون انجام کاری بر روی آن در بخش حیاتز قرار می‌گیرد. مانند بهره‌برداری از چوب جنگل

۱۰۲ گزینه ۱ صنعت از تبدیل **مواد حیاتز** شده و یا محصولات به دست آمده از احیا می‌آید.

۱۰۳ گزینه ۲ **حیاتز**: برداشت مستقیم محصول آماده طبیعت. احیا: به تولید رساندن منابع و محصولات طبیعی با کار و ابزار. صنعت: تبدیل **مواد حیاتز** شده و یا محصولات به دست آمده از احیا **مواد طبیعی** و ایجاد ارزش مصرفی در آنها

۱۰۴ گزینه ۲ خدمات: تولید **محصولاتی که محسوس و ملموس** «نیستند» و به عبارت امروزی محصولات «نرم» به شمار می‌رود.

- ۱۳۳. گزینه ۳** در سازماندهی مشارکتی به دلیل صاحب محصول بودن همه عوامل تولید عواید به طور مساوی یا تواافقی تقسیم می شود. (صفحه ۲۷ کتاب درسی)
- ۱۳۴. گزینه ۳** در هر کسب و کاری توزیع درآمد بین عوامل تولید باید عادلانه و بر اساس میزان مشارکت آنها در تولید و قبول خطر باشد. (صفحه ۲۷ کتاب درسی)
- ۱۳۵. گزینه ۴** سازمان‌های تولیدی: تعاقنی، خصوصی، سهامی خاص، سهامی عام که توزیع درآمد بین عوامل تولید در آنها باید عادلانه باشد و بر اساس میزان مشارکت آنها در تولید و قبول خطر باشد. (صفحه ۲۸ کتاب درسی)
- ۱۳۶. گزینه ۲** با توجه به صورت تست شرکت از نوع تعاقنی می باشد و سود و زیان به نسبت تواافقی پرداخت می شود. (صفحه ۲۸ کتاب درسی)
- ۱۳۷. گزینه ۴** زیرا این هزینه صرف تولید نشده است. (صفحه ۲۸ کتاب درسی)
- ۱۳۸. گزینه ۲** در اسلام سرمایه مالی نمی تواند مانند سرمایه فیزیکی اجاره بگیرد. زیرا ربا محسوب شده و ربا در اسلام حرام است. (صفحه ۲۸ کتاب درسی)
- ۱۳۹. گزینه ۱** سرمایه مالی (پول) نمی تواند مانند سرمایه فیزیکی (ترکتور) اجاره بگیرد؛ زیرا ربا محسوب شده و ربا در اسلام حرام است. (صفحه ۲۸ کتاب درسی)
- ۱۴۰. گزینه ۳** صاحب سرمایه مالی یا به صورت قرض الحسن در تولید مشارکت می کند و اجر الهی و اجتماعی می برد و یا به عنوان صاحب کار در سود و زیان شریک می شود. سرمایه مالی نمی تواند مانند سرمایه فیزیکی اجاره بگیرد؛ چرا که ربا در اسلام حرام است. (صفحه ۲۸ کتاب درسی)
- ۱۴۱. گزینه ۱** به دلیل **اهمیت انسان**, **دو انتخاب** به وی داده شده است, وی به عنوان صاحب سرمایه مالی یا به صورت قرض الحسن در تولید مشارکت می کند و اجر الهی و اجتماعی می برد و یا به عنوان صاحب کار در سود و زیان شریک می شود. سرمایه مالی نمی تواند مانند سرمایه فیزیکی اجاره بگیرد؛ چرا که ربا در اسلام حرام است. (صفحه ۲۸ کتاب درسی)
- ۱۴۲. گزینه ۴** اگر حاصل تضاد درآمد و سود عددی مثبت باشد؛ یعنی تولیدکننده سود کرده است و اگر صفر باشد؛ یعنی هزینه‌های حاصل از تولید کالا با درآمد حاصل از فروش آن برابر شده و تولیدکننده زیان ندیده، اما سود هم نکرده است. (صفحه ۲۹ کتاب درسی)
- ۱۴۳. گزینه ۲** بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه ۱ به هزینه فرصت اشاره دارد. / گزینه ۳ اساساً نادرست است. / گزینه ۴ بخشی از هزینه مستقیم است. (صفحه ۲۹ کتاب درسی)
- ۱۴۴. گزینه ۱** کاهش میزان تولید کالا و خدمات منجر به کاهش سود می شود نه جلوگیری از زیان. (صفحه ۳۰ کتاب درسی)
- ۱۴۵. گزینه ۳** (الف): تولیدکنندگان با کاهش هزینه‌های تولید سعی می کنند از وضعیت زیان دوری بجوینند. / (ب): در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان سود ویژه خود را درج می کنند. / (پ): اقتصاددانان مجموعه منابع طبیعی را «زمین» معرفی می کنند. (صفحه ۲۶ - ۲۹ کتاب درسی)
- ۱۴۶. گزینه ۳** کل هزینه‌های تولید - درآمد = سود ویژه (صفحه ۲۹ کتاب درسی)
- ۱۴۷. گزینه ۱** این عبارت به مفهوم هزینه‌های غیرمستقیم یا هزینه فرصت اشاره دارد؛ پس یا گزینه ۱ درست است یا گزینه ۴. این نوع هزینه در سود حسابداری مقایسه نمی شود؛ بلکه در سود ویژه یا سود اقتصادی محاسبه می شود؛ پس گزینه ۴ نادرست است. (صفحه ۲۹ کتاب درسی)
- ۱۴۸. گزینه ۴** بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه ۱ و ۳ نادرست هستند؛ زیرا هزینه‌ای که کشاورز به عنوان مالک زمین کشاورزی باید در محاسبه سود خود لحاظ کند، قیمت اجاره زمین به دیگری به عنوان
- علاوه بر کار به سرمایه نیز احتیاج دارد. / (پ): اقتصاددانان مجموعه عناصر طبیعی را با عنوان زمین معرفی می کنند. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۱۹. گزینه ۲** زمین در فعالیت‌های کشاورزی، مواد خام استخراجی از معادن در صنعت، دریا در فعالیت‌های صیادی، منابع طبیعی هستند. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۰. گزینه ۳** زیرا تا تلاش انسان نیاشد، منابع قابلیت استفاده پیدا نمی کنند. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۱. گزینه ۲** به دلیل آنکه وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را بر عهده دارد. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۲. گزینه ۱** عوامل مولد انسانی: نیروی کار (کارگر ساده)، کارفرما/صاحب کسب و کار و محصول، مدیر(متخصص و کارآفرین) (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۳. گزینه ۱** سرمایه فیزیکی (یا ابزار تولید) حاصل کار گذشته انسان‌ها است. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۴. گزینه ۲** ابزار و تجهیزات مورد نیازی که به منظور بهره‌برداری از منابع طبیعی به کار می رود، حاصل کار گذشته انسان‌ها است. (سایر گزینه‌ها بیان کننده منابع طبیعی مورد استفاده در احیا هستند). (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۵. گزینه ۱** (الف): متخصصان را «سرمایه انسانی» می نامند. / (ب): تا تلاش انسان (نیروی انسانی) نیاشد، منابع قابلیت استفاده پیدا نمی کنند. / (پ): سرمایه فیزیکی حاصل کار گذشته انسان‌ها است. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۶. گزینه ۳** سرمایه فیزیکی: کالاهای بادام سرمایه‌ای که در جریان تولید به کار گرفته می شوند. سایر گزینه‌ها نمایانگر سرمایه مالی می باشند که به صورت منابع مالی وارد تولید می شود. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۷. گزینه ۲** (الف): به صاحب زمینی که زمین او را در اختیار گرفته ایم، اجاره می پردازیم. / (ب): «سرمایه فیزیکی» / (پ): در جریان تولید به نیروی انسانی به کار گرفته شده، مزد تعلق می گیرد. / (ت): هزینه‌های تولید: مبالغی که تولیدکنندگان برای تولید صرف می کنند.
- ۱۲۸. گزینه ۲** تست به کالاهای سرمایه‌ای و سرمایه فیزیکی اشاره دارد. / گزینه ۱: تعریف عامل نیروی انسانی / گزینه ۲: منقول و غیر منقول بودن با نهاده‌های تولید غیر مرتبط است. / گزینه ۳: سرمایه فیزیکی ارزش افزوده تولید می کند. (صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۲۹. گزینه ۲** کارآفرین، خطرپذیر و نواور و متخصص، سرمایه انسانی است. (پاورچی صفحه ۲۶ کتاب درسی)
- ۱۳۰. گزینه ۴** سازمان تولید در پاسخ به این پرسش که: «تولیدکننده و صاحب اصلی محصول تولیدی کیست؟» به وجود آمده است.
- ۱۳۱. گزینه ۳** (الف): سازمان تولید: تعیین کننده جایگاه هریک از عوامل تولید / (ب): سازمان تولید در صورتی که **مشارکتی** باشد چنین روی می دهد. در ضمن «تعاقنی» نیز یکی از انواع مشارکتی‌ها است؛ پس این بخش از گزینه‌ها درست است. / (پ): نادرست، زیرا می تواند به صورت **تساوی** یا به **نسبتی** بین عوامل تولید تقسیم شود. / (ت): به وجود دارد. تمام سازمان‌های غیر مشارکتی چنین هستند. (صفحه ۲۷ کتاب درسی)
- ۱۳۲. گزینه ۱** (الف): اقتصاددان، یک نیروی **متخصص** است، به همین دلیل سرمایه انسانی محسوب می شود. / (ب): «احترام به قانون» (اخلاق، وفا) به عهد، صداقت، سرمایه اجتماعی است. (ابزار تولید)، سرمایه فیزیکی، است و آنچه صرف خرید زمین یا اجاره آن می شود» سرمایه مالی است. / (پ): سایر عوامل تولید اگر ابزار تولید باشند، اجاره و اگر نیروی انسانی باشند، مزد می گیرند. (صفحه ۲۷ - پاورچی صفحه ۲۶ کتاب درسی)

مشاهده می‌کنید، نقطه A در سمت راست و نقطه B در سمت چپ قرار دارد.

در منحنی عرضه وقتی از راست به چپ حرکت می‌کنیم:

۱. مقدار عرضه کاهش می‌یابد؛ پس مقدار عرضه در نقطه A بیشتر و در نقطه B کمتر است. / ۲. مقدار قیمت کاهش می‌یابد؛ پس مقدار قیمت در نقطه A بیشتر و در نقطه B کمتر است. [صفحه ۳۴ کتاب درسی](#)

نکته تستی: با دانستن اینکه منحنی عرضه است می‌توان گزینه‌های «۲» و «۳» را حذف کرد؛ زیرا رابطه عرضه و قیمت مستقیم است پس با باید عرضه همراه قیمت کاهش باید یا افزایش. پس یا گزینه «۱» است یا «۴».

- ۱۵۸. گزینه ۳** ابتدا منحنی تقاضا را رسم و نقاط A و B را روی آن مشخص می‌کنیم.

در منحنی تقاضا وقتی از چپ به راست حرکت می‌کنیم:

۱. قیمت در نقطه چپ (A): بیشتر است.
۲. تقاضا در نقطه چپ (A): کمتر است.
۳. قیمت در نقطه راست (B): کمتر است.
۴. تقاضا در نقطه راست (B): بیشتر است.

حالا منحنی عرضه را رسم و نقاط C و D را روی آن مشخص می‌کنیم.

در منحنی عرضه وقتی از راست به چپ حرکت می‌کنیم:

۱. قیمت در نقطه راست (C): بیشتر است.
۲. عرضه در نقطه راست (C): بیشتر است.
۳. قیمت در نقطه چپ (D): کمتر است.
۴. عرضه در نقطه چپ (D): کمتر است. [صفحه ۳۴ کتاب درسی](#)

- ۱۵۹. گزینه ۳** ابتدا منحنی عرضه و تقاضا را رسم می‌کنیم. صورت سوال اشاره دارد به اینکه «گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالا نمی‌شوند». در چه حالتی مصرف‌کنندگان

نمی‌توانند کالای مورد نظر خود را بخرند؟ در حالت کمبود عرضه یعنی، زمانی که عرضه کم و تقاضا زیاد است. در نمودار مشاهده می‌کنید که عرضه کم و تقاضای زیاد در سطح قیمت کمتر از قیمت تعادلی قیمت در نقطه O) اتفاق می‌افتد. [صفحه ۳۶ کتاب درسی](#)

- ۱۶۰. گزینه ۲** ابتدا منحنی عرضه و تقاضا را رسم می‌کنیم. در صورت سوال اشاره دارد به اینکه «گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند». در چه حالتی

تولیدکنندگان نمی‌توانند برای تولیدات خود، خریدار پیدا کنند؟ زمانی که عرضه زیاد و تقاضا کم است. در نمودار مشاهده می‌کنید که عرضه زیاد و تقاضای کم در سطح قیمت بالاتر از سطح قیمت تعادلی (قیمت در نقطه O) اتفاق می‌افتد. [صفحه ۳۶ کتاب درسی](#)

- ۱۶۱. گزینه ۲** وقتی در بازار کمبود عرضه روی می‌دهد، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نشده و حاضر به خرید کالا با مبلغ بیشتر می‌شوند؛ در نتیجه قیمت کالا افزایش می‌باید و رغبت تولیدکنندگان برای تولید بیشتر و رغبت مصرف‌کنندگان برای خرید کمتر می‌شود. نتیجه: با «کمبود عرضه» قیمت بالا می‌رود و فاصله عرضه و تقاضا کم می‌شود تا تعادل در بازار برقرار شود. [صفحه ۳۷ - ۳۸ کتاب درسی](#)

- ۱۶۲. گزینه ۳** ابتدا نقطه قیمت تعادلی (نقطه D) را روی نمودار مشخص کرده و از نقطه D یک خط افقی به موازات محور مقدار رسم می‌کنیم؛ محور قیمت را در نقطه تعادلی (۲۰۰ ریال) قطع می‌کند. حالا اگر از نقطه D یک خط

هزینهٔ فرصت از دست رفته (هزینهٔ غیرمستقیم) است. گزینه «۲» نادرست است؛ زیرا سود ویژه در فرم اظهارنامه مالیاتی درج می‌شود.

[صفحه ۴۹ کتاب درسی](#)

- ۱۴۹. گزینه ۱** [بررسی سایر گزینه‌ها](#): گزینه «۲» نادرست است. همیشه

افراش قیمت به سودآوری منجر نمی‌شود و ممکن است خریداران را کاهش دهد (در کتاب درسی، تعیین قیمت مناسب گفته است، نه افزایش قیمت). / گزینه «۳» نادرست است. استخدام نیروی کار ارزان شاید منجر به کاهش هزینه‌ها بشود؛ اما باعث افزایش کیفیت محصولات نمی‌شود آنچه در کتاب درسی گفته است) «پرهیز از نیروی کار غیر لازم است». / گزینه «۴» نادرست است. هزینه‌های غیرمستقیم دست تولیدکننده نیست و امکان پایین‌آوردن آن کم است. [صفحه ۴۹ - ۴۰ کتاب درسی](#)

- ۱۵۰. گزینه ۱** [فعالان اقتصادی](#) که همان تولیدکنندگان هستند، به ارزش

اقتصادی کالا می‌افزایند. گزینه «۱» درواقع به ارزش کالا نمی‌افزاید و رفتار تولیدی اقتصادی از خود بروز نمی‌دهد.

- ۱۵۱. گزینه ۳** [الف](#): به نیروی انسانی مزد تعلق می‌گیرد و به سرمایه

فیزیکی اجاره / [ب](#): هزینهٔ غیرمستقیم گاهی هم‌تراز هزینهٔ فرصت گرفته می‌شود. / [پ](#): عبارت مقابل را به خوبی یاد بگیرید ← خدمات = محصول نرم = نوع سوم

- ۱۵۲. گزینه ۴** [بررسی عبارت‌های نادرست](#):

[پ](#): کل محصول $\times$ قیمت = درآمد / [ت](#): هزینهٔ مستقیم در سود اقتصادی محاسبه می‌شود و به اقتضادانان مربوط است.

- ۱۵۳. گزینه ۲** [ابتدا تشخیص می‌دهیم منحنی تقاضا است](#): زیرا نزولی

است. در مرحلهٔ بعد باید تشخیص دهید که حرکت از نقطه M به نقطه N حرکت از چپ به راست است. در مرحلهٔ آخر باید حتماً به یاد داشته باشید که: ۱. در منحنی تقاضا وقتی از چپ به راست حرکت می‌کنیم: [الف](#): قیمت کاهش می‌باید. [ب](#): تقاضا افزایش می‌باید. ۲. در منحنی تقاضا وقتی از راست به چپ به راست حرکت می‌باید: [الف](#): قیمت کاهش می‌باید. [ب](#): تقاضا افزایش می‌باید. [صفحه ۳۲ کتاب درسی](#)

- ۱۵۴. گزینه ۳** برای پاسخ‌دادن به این تست، ابتدا منحنی تقاضا را رسم

می‌کنیم: سپس نقاط B و C را بر روی آن مشخص می‌کنیم.

در منحنی تقاضا وقتی از چپ به راست حرکت

می‌کنیم: ۱. قیمت کاهش می‌باید؛ پس قیمت در نقطه B بیشتر و در نقطه C کمتر است. / ۲. مقدار تقاضا افزایش می‌باید؛ پس مقدار تقاضا در نقطه B کمتر و در نقطه C بیشتر است. [صفحه ۳۲ کتاب درسی](#)

- ۱۵۵. گزینه ۱** [این منحنی، منحنی عرضه و قیمت است و تا همینجا](#)

پاسخ درست معلوم شد. منحنی عرضه از چپ به راست صعودی است و بین عرضه و قیمت رابطهٔ مستقیم وجود دارد؛ یعنی: ۱. با افزایش قیمت $\rightarrow$ عرضه افزایش می‌باید. ۲. با کاهش قیمت $\rightarrow$ عرضه کاهش می‌باید.

- ۱۵۶. گزینه ۳** در جدول مشاهده می‌کنید که قیمت کالا از بالا به پایین

کاهش می‌باید. می‌دانید که با کاهش قیمت، عرضه نیز کاهش می‌باید؛ پس مقدار عرضه در جایی که با علامت سؤال مشخص شده است، باید از عدد ۶۵ کمتر و از عدد ۴۹ بیشتر باشد که با توجه به گزینه‌ها، پاسخ ۵۸ است. [صفحه ۳۳ کتاب درسی](#)

- ۱۵۷. گزینه ۴** برای پاسخ‌دادن به این تست، ابتدا

منحنی عرضه را رسم می‌کنیم، سپس نقاط A و B را بر روی آن مشخص می‌کنیم. همان‌طور که